

ROMANOS

San Pabloa K'art'a P'ãda Romade P'ani Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. Pablo judío paji. Tachi Ak'õrepa Moise-maa ùraa p'ãpida pia k'awa baji, fariseo pada perã. Irua na k'art'a p'ã pëiji Romade p'ani ijãapataarãmaa; judiorã, judio-eerãmaa paara. Na k'art'a p'ãdade Pablopa jara bi ichia k'isia iru bi wãit'ee Romadee mãik'aapa Españadee. Jesucristopa jirit'eradaarã waide mamaa wãda-e pada perã jarateede, na k'art'ade Pablopa jara bi sãga eperãarã ijãapataadaipia bi Jesucristode, irua ãra o k'achiadeepa k'aripa atamerã. Ichiaba jaratee bi judiorãpa ijãapata judio-eerãpa ijãapata ome; sãga p'anapataadaipia bi Cristode ijãadak'ãri.

Naapiara Pablopa jara bi ichi Jesupa jirit'erada; ichia it'aa t'ipari Romadepema ijãapataarã pari mãik'aapa sãap'eda na k'art'a p'ãji ãramaa (cap. 1.1-17). Jara bi eperãarã jõmaweda p'ek'au k'achia oopata jua ek'ari p'anapata perã, atuadait'ee. Maperãpi chupiria iididaipia bi Jesupa ãra ma o k'achiadeepa k'aripa atamerã (caps. 1.18–3.20). Jara bi sãga Jesude ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa eperãarãpa p'ek'au k'achia oopata wëpapipari mãik'aapa ichi t'ãri auk'a bïpari ãchi t'ãri ome (caps. 3.21–5.11); Adán k'aurepa p'ek'au k'achia oopata; jõdee Cristo k'aurepa p'ek'au k'achia oo amaadai (caps. 5.12–6.23); ijãapataarã araa p'anadak'ãri Cristo ome, Tachi Ak'õre Jaure jua ek'ari p'anapata

(caps. 7–8); judiorãpa Jesucristode ijãa k'iniada-e pada perã, Tachi Ak'õrepa ichi ùraa chiwidi k'awapiji tachi judio-eerãmaa, mamĩda judiorã jida auk'a Ak'õre truadee wãdai Cristode ijãaruta pĩrã (caps. 9–11). Jara bi sãga Cristode ijãapataarã p'anapataadaipia bi: chik'inia p'anapataadaipia bi mãik'aapa oodaipia bi Ak'õrepa k'inia bik'a; ãchi poro waibiaarã waawee p'ani; k'ĩra jĩp'a nipa p'ani awaraarã ome (caps. 12.1–15.13). T'ẽepai na k'art'a p'ã aupa wãk'ãri, Pablopa salude pëiru ichi k'ĩra k'awa p'anĩrãmaa (caps. 15.14–16.27).

Salude pëida

¹ Mi, Pablopa oopari Jesucristopa oopi bik'a. Mapa nãgĩ k'art'a p'ãru. Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji mãik'aapa awara biji jarateemerã irua pedee pia jara pëida Jesucristode.

² Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa jaraji ma pedee pia jara pëida ichi pedee jarapataarã k'ap'ia pari, ãrapa mãgĩ p'ãdamerã mãik'aapa jĩadamerã awaraa ùraa p'ãda ome. ³ Ma jara pëidade Ak'õrepa jaraji ichi Warra uchiat'ee chonaarãwedapema Rey Daviddeepa, eperã jĩp'aa uchiaparik'a. ⁴ Mamĩda ichi warra eperã jĩp'aa-e paji. Tachi Ak'õre Warra paji. Ak'ipiit'ee Jesucristo wãara ichi Warra, Tachi Ak'õrepa iru jõmaarã k'ãyaara waibiaara papiji, iru piup'eda, chok'ai p'irabaipik'ãri. Mãga ooji jõmaarãpa k'awaadamerã wãara Jesucristota Tachi Waibia.

⁵ Cristopa mi pia ooji mi pëik'ãri mãga jara-teenamerã. Mapa mia jarateepari judio-eerã jõmaarãmaa, irude ijãadamerã mãik'aapa oodamerã

irua oopi bik'a. ⁶ Parāpa ichiaba ma jarateeda ijāajida. Tachi Ak'ōrepa parā jida jiriji Cristodeerā papiit'ee.

⁷ Maperā mia na k'art'a p'āru parā Roma p'uurudepemaarāmaa k'irāpapiit'ee Tachi Ak'ōrepa parā k'inia iru bi māik'aapa parā awara bi k'inia bi ichideerā p'aneedamerā. Mia it'aa iidi bi irua māik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parā pia ak'i p'anadamerā. Māgá k'āiwee p'anapataadait'ee.

Pablo Romadee wā k'inia bada

⁸ Naapiara mia jara k'inia bi Jesucristo k'aurepa mia gracias jarapari mi Ak'ōre Waibiamaa parā jōmaarā pari. Mia māgá gracias jarapari, ijāapataarā para bee chaa nepiripata perā parāpa wāara Jesucristode ijāa p'ani. ⁹ Tachi Ak'ōrepata k'awa bi mi ichita it'aa t'ipari parā pari, t'āripa oo k'inia bairā irua oopi bik'a. Mapa jarateepari iru Warrapa ooda eperāarā k'aripait'ee. ¹⁰ Enenee nībi Tachi Ak'ōremaa mi k'aripamerā wāit'ee parā ak'ide, irua māga k'inia bi pirā. Taarāru mi wā k'inia bi. ¹¹ Parā k'ira ak'i k'inia bi, parāmaa waapiara k'awaapiit'ee Ak'ōre Jaurepa oopi bi. Māgá parāpa pipiara oodai Ak'ōrepa k'inia bik'a. ¹² Ma awara māgá tachi jōmaweda chik'aripa p'anadai pipiara Cristode ijāadait'ee.

¹³ Ipemaarā Cristo k'aurepa, mia parāmaa k'awapi k'inia bi mi wā k'inia bada parā ak'ide. Mamīda p'oyaa-e paji. Parā auk'a k'aripa k'inia bi apemaarā judio-eerā k'aripaparik'a. K'inia bi parā t'āidepemaarā ichiaba Cristode ijāadamerā māik'aapa oodamerā irua oopi bik'a. ¹⁴ Wāara Tachi Ak'ōrepa mi jirit'eraji

ichia jara pëida jarateenamerã jõmaarãmaa: Grecia eujãdepema pedee pedeepataarãmaa; ai pedee pedeedak'aarãmaa ichiaba; k'ĩsia k'awaa p'anĩrãmaa mãik'aapa k'ĩsia k'awaa ee p'anĩrãmaa paara. ¹⁵ Maperã parã Roma p'uurudepemaarãmaa ichiaba mia jaratee k'inia bi Jesucristopa ooda eperãarã k'aripait'ee.

¹⁶ Mi k'ĩra nejasia-ee jarateeit'ee Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee, Tachi Ak'õre, ichi juapa aide ijãapataarã k'aripait'ee perã atuanaadamerã. Naapiara mãga jara pëiji judiorãmaa mãik'aapa ĩrã mãga ichiaba jara pëiru judio-eerãmaa. ¹⁷ Mãgĩ jara pëida k'aurepa k'awa p'anĩ eperãarãpa k'awaadak'ãri Cristopa ooda ãchi-it'ee mãik'aapa irude ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ãchi p'ek'au k'achia wëe ak'ipariit'ee. Tachia mãga k'awa p'anĩ Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bairã:

'Eperã Tachi Ak'õrede wãara ijãapari ichita bapariit'ee iru ome, p'ek'au k'achia wëe bairã iru k'ĩrapite.'

(Hab 2.4)

P'ek'au k'achia oopata k'aurepa atuadait'ee

¹⁸ It'ariipa Tachi Ak'õrepa ijãapataarã mãgã p'ek'au k'achia wëe ak'ĩ bi mĩda, ichia jõmaarãmaa k'awapi k'inia bi mãgã ak'ĩ-e ichide ijãadak'aa beerã. K'ĩrau bi ãchi ome p'ek'au k'achia ooi awaa p'anapata perã mãik'aapa ne-inaa k'achia oopata perã apemaarãpa ijãanaadamerã irua wãarata jara pëidade. ¹⁹ Æchia mãga oopata, ãchi t'ãride pia k'awa p'anĩ mĩda Tachi Ak'õre bapari. Mãga k'awa p'anĩ ichi jua at'apai ãchimaak'ipidoo perã. ²⁰ Tachi Ak'õrepa na eujã, pajã mãik'aapa ne-inaa jõma aide nĩbi oodak'ãriipa, eperãarãpa ma

ooda ak'i p'anapachida. Māgá k'awaa wāpachida iru ichita bapari māik'aapa jōmaweda irua ooda, eperāarāpa p'oyaa oodak'aa perā māgee net'aa āchi juadoopa. Māga k'awa p'anajida mīda, āchi k'inia p'ek'au k'achia oo wāpachida. ²¹ Māgá Tachi Ak'ōre k'awa p'anide at'āri irude ijāa k'iniadak'aa paji māik'aapa it'aa t'ī k'iniadak'aa paji gracias jaradait'ee, irua āchi pia ak'i bapachi mīda. Ak'ōre net'aade k'īsiadak'aa paji. Maperāpi eperāarā k'īra k'awa-ee pik'a p'anapachida, pia māik'aapa k'achia k'awada-ee. ²² “Tachia ne-inaa jōma k'awa p'anida” apachida. Mamīda wāara k'īsia k'awadak'aa paji, Ak'ōrede ijāadak'aa paji perā. ²³ Unupachida Tachi Ak'ōrepa ne-inaa k'īra wāree ooda. Mamīda it'aa t'īdai k'āyaara Ak'ōre k'īra wāreemaa, irua oodadepema ne-inaa māgee jīak'a juapa oopachida ai k'īrapite it'aa t'īpataadait'ee. Māgá it'aa t'ī p'aneepachida eperā jīak'a ooda k'īrapite; ipana, ne-animal maa-e pirā eujāde bipa nūteepata, māgee jīak'aa ooda k'īrapite. Māga oopachida māgee net'aa chook'aa mīda, eperāpa ooda perā. Jōdaipari eperāk'a. Mamīda Tachi Ak'ōre ichita bapari.

²⁴ Māga oo k'inia p'anapachida perā, Tachi Ak'ōrepa ichiak'au bēiji k'achia oodamerā chīara ome. Māgá āchia k'achia oo k'iniata oo wāpachida, k'īra nejasia-ee. ²⁵ Tachi Ak'ōrepa wāara ne-inaa jōmaweda ooji mīda, ma wāarata ijāadai k'āyaara, seewa ijāapachida. Mapa it'aa t'īpachida irua oodamaa, irumaa it'aa t'īdai k'āyaara. ¡Mamīda tachi ooda ichita Ak'ōre Waibia pait'ee! ¡Māgita Tachi Ak'ōre Waibia! Amén.

26 Āchia māgá Tachi Ak'õrepa oodamaa it'aa t'ĩ p'anadap'edaa perã irua ichiak'au bëiji āchia oo k'iniata oodamerã. Māgá ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo oo wāpachida. Wēraarã awaraa wēraarã ome k'āi k'inia p'anapachida, wēra chi imik'ĩra ome k'āiparik'a. 27 Ichiaba imik'ĩraarãpa awaraa imik'ĩraarã audú jiripachida āchi ome auk'a araa k'āidait'ee, wēraarã ome k'āidai k'āyaara. Māga oo p'anipa k'ĩra nejasia wēe, āchi k'ap'ia miapipachida, Ak'õrepa oopi k'inia bik'a eperāarāmaa oodaamaa p'anadap'edaa perã.

28 Ma awara Tachi Ak'õre k'awadaamaa p'anadap'edaa perã, irua āchi ichiak'au atabëiji ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo k'ĩsiadamerã māik'aapa oodamerã. 29 Māgá p'ek'au k'achia k'ĩra t'ãdoo oo p'aneepachida. Māgee eperāarã nāgá p'anapata: pariatua awaraarã jiripata ai ome k'āidait'ee; ik'awaa ne-inaa k'achia oodait'ee; chĩara net'aa k'ĩayaa; chĩara k'achia ooyaa; chĩara k'ĩra unuamaa iru bee ne-inaa k'aurepa; chĩara jiriyaa peedait'ee; chõo jiriyaa; chĩara k'ũrayaa; t'ãri k'achia-idaa; chĩara āpите k'achia pedeeyaa; 30 ik'achia jarayaa; Tachi Ak'õre k'ĩra unuamaa; auduayaa; āchia oopata nepiriyaa awaraarãpa āchi t'o p'anadamerã; ne-inaa k'achia oodait'ee k'ĩsiayaa; āchi ak'õreerã pedee ũridaamaa; 31 k'ĩsia k'awadak'aa; oodak'aa āchia oodait'eeda apatak'a; āchideerã paara k'ĩra unuamaa; k'ĩra jõdak'aa; chupiria k'awaadak'aa. 32 Māgeerãpa āchi t'āridepai k'awapata p'ek'au k'achia oo p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Ma awara k'awapata Tachi Ak'õrepa atuapiit'ee māgee p'ek'au k'achia ooi awaa beerã. Mamĩda ichi k'inia māgee ne-inaa k'achia oo

wãpata mãik'aapa pia ak'ipata awaraarã ãchi ome auk'a oo wãpataarã.

2

Tachi Ak'õre ewari waibia ewate

¹ Mãgee k'achia oopataarã ak'ik'ãri, parãdepema abaapa k'isiai: “Mia mãga oo-e pak'aji”. Mamĩda pia pida ne-inaa k'achia oopari Tachi Ak'õre k'irapite. Maperã k'irak'aupai jarai Tachi Ak'õrepa mãgee k'achia oopataarã miapiipia bi. Auk'a Ak'õrepa pi miapii, pia k'achia oopata k'aurepa.

² Wãara, tachia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa ne-inaa k'achia chook'aa ichi bimãi. Maperãpi ichia ne-inaa pia oopari, jarak'ãri mãgeerã miapiit'ee ãchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. ³ Mãga bita ¿k'isia bik'ã irua pi miapi-e pait'ee, auk'a ne-inaa k'achia oopari mĩda?

⁴ Maa-e pirã ¿nãga k'isia bik'ã? “Tachi Ak'õre audú t'ãri pia bairã, chooit'ee mia ne-inaa k'achia ook'ãri.” ¿K'awa-e bik'ã Tachi Ak'õre t'ãri pia bapari pi ome, k'inia bairã pia p'ek'au k'achia oo amaamerã?

⁵ Mamĩda pia oo-e bi Ak'õrepa k'inia bik'a, k'iri k'isua bapari perã. Maperã Tachi Ak'õre ewari waibia ewate irua pi audupiara miapiit'ee awaraa k'achia oopataarã k'ãyaara. Mãga ook'ãri, ne-inaa pia ooit'ee, Tachi Ak'õrepa ichita ne-inaa pia oopari perã. ⁶ Ma ewate Tachi Ak'õrepa ak'it'ee eperãarã jõmaarãpa oopatap'edaa jarait'ee pia wa k'achia.

⁷ Ichi truadee wãpiit'ee nãgee eperãarã: ne-inaa pia oopataarã, k'inia p'anadairã Tachi Ak'õrepa ãchi pia ak'imerã, mãik'aapa ichita p'ana k'inia p'anapataarã iru ome iru trua k'ira wãreede. ⁸ Jõdee nãgee eperãarã atuapiit'ee: audua p'anapataarã

māik'aapa ooda-e p'anirā Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēidak'a, ma k'āyaara ne-inaa k'achia oo k'inia p'anadairā. Māirāpa Tachi Ak'ōre k'īraupipata. Mapa ma ewate irua āchi k'achia ooit'ee. ⁹ Ma ewate jōmaweda p'ek'au k'achia oopataarā miadait'ee māik'aapa chupiria chitoonadait'ee, naapiara judiorā, maap'eda judio-eerā. ¹⁰ Jōdee pia oopataarā k'āiwee p'anadait'ee, Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'it'ee perā māik'aapa ichi trua k'īra wāreedee wāpiit'ee perā. Māga p'anadait'ee naapiara judiorā, maap'eda judio-eerā. ¹¹ Tachi Ak'ōrepa judiorāpa oopatap'edaa, judio-eerāpa oopatap'edaa auk'a ak'it'ee.

¹² Mia māga jara bi Ak'ōrepa judio-eerā atuapiit'ee perā āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Moisepa p'āda k'awada-e p'ani mīda. Jōdee judiorā auk'a atuapiit'ee āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Moisepa p'āda k'awa p'ani mīda, ooda-e p'anadairā jōmaweda ma p'ādade jara bik'a. ¹³ Tachi Ak'ōrepa Moisemaa ūraa p'āpida ūrirutapapai, eperā p'ek'au k'achia wēe bee-e pai Tachi Ak'ōre k'īrapite. Mamīda eperā p'ek'au k'achia wēe beei Tachi Ak'ōre k'īrapite, ooru pirā jōmaweda ma p'ādade jara bik'a. ¹⁴ K'awa p'ani judio-eerāpa ichiaba oodai Moisepa p'ādade jara bik'a, ma p'āda k'awada-e p'ani mīda. Māga oodai oodak'āri Tachi Ak'ōrepa k'īsia pia bēidak'a eperāarā t'āride, ewaa weda eperāarā ook'āri. ¹⁵ Māgā pia oodak'āri, jōmaarāmaa ak'ipipata āchi t'āride bēida auk'a bee Ak'ōrepa p'āpida ome. Ma k'īsia pia bēida k'aurepa ne-inaa pia k'awapata. Mapa ne-inaa pia oodak'āri, k'āiwee p'anapata. Jōdee ne-inaa k'achia oodak'āri, k'īsia p'ua p'anapata.

16 Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji jarateemerã ichi Warra Jesucristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Irua ak'iit'ee eperãarãpa oopatap'edaa Ak'õre ewari waibia ewate. Iruata k'awapari jõmaarãpa ãchi t'ãride oo k'inia p'ani, pia wa k'achia. Mapa k'await'ee chisãgãirã wãpii Ak'õre truadee mãik'aapa chisãgãirã atuapii.

Judiorãpa Moisepa p'ãda iru p'ani

17 Parãpa jarapata: “Tai judiorã.” Mamãda parã audua p'ani Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bi eperãarãmaa k'awa p'anida apata perã. Mãga jarapata pãchi auk'arãpa Moisepa p'ãda iru p'anadairã. 18 Wãara Moisepa p'ãda k'aurepa k'awa p'ani sãga oodaipia bi mãik'aapa sãga oodaik'araa bi, Tachi Ak'õrepa parã pia ak'ibamerã. Ma awara ijãa p'ani Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a wãara oodaipia bi jõmaarãpa, ma p'ãdade jara bi ùraa pia bairã. 19 K'ĩsia p'ani parãpata Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bi eperãarãmaa jarateedai Moisepa p'ãda k'awa-ee beerãmaa, ãchia Ak'õre Ûraa k'awada-e p'anadairã. 20 Parã-it'ee ãchi k'ĩsia k'awa-ee beerãk'a p'ani maa-e pirã warra chak'eerãk'a p'ani. Parã judiorãpa ãchimaa jarateeda-e p'ani pirã, ¿sãga k'awaadaima Ak'õrepa oopi k'inia bi ãchimaa? ¿Parãpa wãarata k'awa p'ani-ek'ã, Ak'õre Ûraa k'awa p'anapata perã? 21 Parãpa awaraarãmaa jarateepata Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a oodaipia bi. ¿Mãga-ek'ã? Mamãda parãpa pida ooda-e p'ani ma p'ãdade jara bik'a. Ûraapata awaraarãmaa nechianaadamerã. Mamãda edaare parãpa mãga oopata. 22 Jarapata tachi wëra omepai k'ãipia bi. Mamãda parãdepema

ũk'uruurãpa chĩara wẽra jiriipata, ai ome k'ãidait'ee. K'ĩra unuamaa iru p'anapatada apata ne-inaa k'ĩra t'ãdoo juapa ooda, ai k'ĩrapite it'aa t'ĩpata. Mamĩda parãdepemaarã ũk'uru t'ĩupata mãgee ne-inaa iru p'ani tede nechiadait'ee. ²³ Jara p'ani: “Táipata Tachi Ak'õre Ũraa k'awa p'anida” apata. Mamĩda wãara ooda-e p'ani Ak'õrepa jara bik'a ma ũraade. Mapa parã k'aurepa awaraarãpa pedee k'achia jarapata Tachi Ak'õre ãpĩte, ²⁴ Ak'õre Ũraa p'ãdade nãga jara bik'a:

‘Parã k'aurepa Tachi Ak'õrede ijãadak'aa beerãpa k'achia pedee pata iru ãpĩte.’ *(Is 52.5)*

²⁵ Tachi Ak'õrepa oopidak'a chonaarãweda, tauchaa bijida parãdepema imik'ĩraarã k'ap'iade, ak'ipidait'ee parã Tachi Ak'õre eperãarã. Mamĩda parãpa Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bik'a wãara ooda-e p'ani pirã, auk'a p'aneepata tauchaa wẽ beerã ome. ²⁶ Jõdee, ma tauchaa wẽ beerãpa wãara oo p'ani pirã Ak'õre Ũraade jara bik'a, Tachi Ak'õrepa ichideerã papiit'ee, tauchaa wẽ p'ani mĩda. ²⁷ Mãgã Tachi Ak'õre k'ĩrapite mãirã pipiara uchiadait'ee parã judiorã k'ãyaara. Ak'õrepa oopi bik'a oo p'anipa ãrapa ak'ipipata Ak'õrepa parã miapiipia bi, irua oopi bik'a oo k'iniada-e p'anadairã. Mãga p'anapata, parã judiorãpa iru ũraa p'ãda k'awa p'ani mĩda mãik'aapa pãchi k'ap'iade tauchaa iru p'ani mĩda. ²⁸ Ma jõma jara aupadade k'ĩsiadak'ãri, k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa ichideerã papi-e judiorãda apataarã, ne-inaa oopata perã irua ũraa p'ãdade jara bik'a maa-e pirã ãchi k'ap'iade tauchaa bipata perã. ²⁹ Ma k'ãyaara ichideerã papipari chi t'ãripa irude wãara

ijāapataarā. Jaradai āchia tauchaa pik'a iru p'ani āchi t'āride, k'ap'iade iru p'anadai k'āyaara. Māgá t'āripa wāara ijāadak'āri, Ak'ōre Jaure āchi ome ba chepari. Māgí pipiara bi Ak'ōre Ūraa p'ādade iru p'anadai k'āyaara, iruata k'awapipari perā jōma Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi. Tachi Ak'ōrepa māgee wāara ijāapataarā pia ak'ipari, awaraarāpa āra māgá ak'ida-e p'ani mīda.

3

Tachi Ak'ōrepa ichita oopari ichia jara bik'a

¹ Māgara, ¿k'āare-it'ee eperā k'ap'iade tauchaa bi judío pamerā? ¿Pipiara bi-ek'ā judio-ee bait'ee, judío pai k'āyaara? ² ¡Māga-epi! Tachi Ak'ōrepa judiorāta naapiara jirit'eraji ichia jarada jīadamerā māik'aapa awaraarāmaa jarateedamerā. ³ Made Ak'ōrepa ichi ūraa jaraji judiorāmaa. Mamīda āchidepema ūk'uruurāpa ma ūraa ijāada-e p'anapachida. Maperā ooda-e paji irua oopi k'inia bik'a. Ārapa māgá ijāada-e p'anadap'edaa perā, ¿Ak'ōrepa oo amaa beejik'ā ichia jaradak'a ma ūraa p'ādade? ⁴ ¡Māga-e! Ak'ōrepa seewa jarak'aa eperāarāk'a. Jīp'a oopari ichia jara bik'a. Ichi ūraa p'ādade chonaarāwedapema Rey David it'aideepa jaraji:

'Ak'ōre, mia ne-inaa k'achia oopata ak'ip'eda, pia wāarata jarapari “k'achia bida” ak'āri. Pi imiateepataarā ichita p'oyaapariit'ee, pia aupaita ak'it'ee perā eperāarāpa oopata jarait'ee pia wa k'achia.' (Sal 51.4)

⁵ Mamīda tai judiorāpa ne-inaa k'achia oo p'anadak'āri, ak'ipipata Tachi Ak'ōre pipiara bi

eperãarã k'ãyaara, irua maarepida k'achia ook'aa perã. Mãgara ¿k'ãata jaradaima? “¿Tachi Ak'õre, tachi ooda t'ãri k'achia bik'ã, k'achia oopataarã atuapiit'ee perã?” (Mia mãga iidik'ãri parãmaa, pedeemaa bi eperã k'ĩsia k'awa-ee bik'a.) ⁶ ¡Tachi Ak'õre t'ãri k'achia-epi! Mãga bada paara tachi ome, ¿sãga ak'ik'ajima na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopata jarait'ee pia wa k'achia?

⁷ Mia mãga k'ĩsia bada paara, eperã k'ĩsia k'awa-ee bipa jarak'ajik'a ichiaba mia mãga jarai: “Mia seewa jarak'ãri, ak'ipimaa bi Tachi Ak'õre pipiara bi mi k'ãyaara, irua seewa jarak'aa perã.” Mãgara mia k'ĩsiak'aji seewa jara bipa jõmaarãpa Tachi Ak'õre pipiara ak'idait'ee, irua wãarata jarapari perã. Mãga pada paara ¿sãap'eda Ak'õrepa mi atuapiima ma seewa jarada k'aurepa? ⁸ Wãara judiorã ùk'uruurãpa mi ãpĩte jara p'anida a p'ani, mia jarateepari ne-inaa k'achia oodaipia bi, jõmaarãpa Tachi Ak'õre pipiara ak'idamerã. ¡Mia mãga jarateek'aapi! Ak'õrepa k'awa bi k'airãpa mãga jarateepata mãik'aapa ichia mãgãrã miapiit'ee ma k'aurepa.

Jõmaarãpa p'ek'au k'achia oopata

⁹ Ma jõma jara aupadade k'ĩsiadak'ãri, k'awa p'ani tai judiorã pipiara p'ani-e judio-eerã k'ãyaara, Ak'õrepa ichi ùraa p'ãda tai ome bẽida perã. Et'ewa mia ak'ipiji parãmaa tachi jõmaarãpa p'ek'au k'achia oopata, p'ek'au k'achia jua ek'ari p'anapata perã; judiorã, judio-eerã auk'a.

¹⁰ Ichiaba Tachi Ak'õre Ùraa p'ãdade jara bi:

‘Eperã apida p'ek'au k'achia wêe bi-e Tachi Ak'õre k'irapite. ¹¹ Eperã apidaapa wãara k'awa-e bi ne-inaa pia ooit'ee. Eperã apidaapa jiri-e bi Tachi Ak'õre wãara k'awaait'ee. ¹² Jõmaarãta o k'achiade p'ani ãchia oo k'iniata oo p'anapata perã. Apidaapa oodak'aa Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, ne-inaa pia wãara p'oyaa oodak'aa perã.’
(*Sal 14.1-3; 53.1-3*)

¹³ ‘Nãga pik'a p'ani. Ara piuda k'ap'ia pia iada-e pak'ãri, mik'ia uchiaparik'a ma iadap'edaamãiipa, mãga pik'a pedee k'achia uchiapari ãchi it'aideepa, t'ãri k'achia-idaa p'anapata perã. ãchi it'aideepa seewa aupai uchiapari.’
(*Sal 5.9*)

‘Ara taamapa neera mera iru baparik'a chi k'idade eperã k'aaait'ee, mãga pik'a ãchi imeraa pedee eperãarã k'urapata ne-inaa k'achia oopidait'ee.’
(*Sal 140.3*)

¹⁴ ‘Ik'achia pedee pata t'ãri k'achia p'anapata perã.’
(*Sal 10.7*)

¹⁵ ‘Chãara audú pee k'inia p'anapata. ¹⁶ Mãirã wãrutamaa ne-inaa k'achia oo wãpata awaraarãmaa mãik'aapa awaraarã t'ãri p'uapipata. ¹⁷ K'ãiwee p'anadak'aa mãik'aapa k'awadak'aa awaraarã mãgã p'anapidait'ee.’
(*Is 59.7-8*)

¹⁸ ‘Tachi Ak'õre waaweedak'aa, irude ijãadak'aa perã.’
(*Sal 36.1*)

¹⁹ Tachia k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa p'ãpiji ma et'ewa pedeeda judiorã-it'ee, ichia bẽida perã ichi ùraa p'ãda tai chonaarã ome. Ma ùraa p'ãpiji apidaapa jaranaadamerã “miata ne-inaa

k'achia oo-e” m̄aik'aapa j̄omaweda na p'ek'au euj̄ādepemaar̄āpa k'awaadamer̄ā āchia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa Tachi Ak'ōrepa āchi atuapiit'ee. ²⁰ Maper̄ā k'awa p'ani eper̄ā apida p'ek'au k'achia w̄ēe bait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite Moisepa p'āda k'awapari per̄ā maa-e p̄ir̄ā ma p'ādade jara bik'a oopari per̄ā. J̄ip'a ma ūraa p'āda k'aurepa k'awapata tachia k'achia oopata.

Eper̄āar̄ā o k'achiadeepa uchiapata Cristode ij̄āadək'āri

²¹ Mam̄ida ĩr̄ā eper̄āar̄āmaa Tachi Ak'ōrepa ak'ipimaa bi p'ek'au k'achia w̄ēe p'aneedai iru k'īrapite, ooda-e p'ani m̄ida j̄omaweda irua jara bik'a ichi ūraa p'ādade. M̄āga k'awa p'ani irua m̄āga ak'ipida per̄ā tai chonaar̄āmaa, Moisepa p'ādade m̄aik'aapa Ak'ōre pedee jarapataar̄āpa p'ādap'edaade. ²² Tachimaa ak'ipimaa bi ichia naaweda k'īsia iru bada: j̄ōmaar̄āta w̄āara Jesucristode ij̄āa p'an̄ir̄ā p'ek'au k'achia w̄ēe p'anapata Tachi Ak'ōre k'īrapite, judior̄ā m̄aik'aapa judio-eer̄ā paara. ²³ J̄ōmaar̄āpa p'ek'au k'achia oopata. Eper̄ā apida w̄ē-e w̄āara ne-inaa j̄omaweda oopari Ak'ōrepa oopi bik'a. ²⁴ Mam̄ida Tachi Ak'ōre audú t'āri pia bapari per̄ā m̄aik'aapa eper̄āar̄ā k'inia iru bapari per̄ā, p̄ēiji ichi warra Jesucristo p'ek'au k'achia oopataar̄ā o k'achiadeepa k'aripa atamer̄ā, p'ek'au k'achia w̄ēe ichita p'anapataadamer̄ā iru k'īrapite. ²⁵ Jesucristopa eper̄āar̄ā m̄āgá k'aripai Tachi Ak'ōrepa iru piupida per̄ā eper̄āar̄ā pari. Chonaar̄āweda eper̄āar̄āpa p'ek'au k'achia oodək'āri, Tachi Ak'ōrepa choopachi m̄aik'aapa irua ma k'achia

ãyaa bipachi. Mamĩda ma k'achia wẽpapi-e paji. Jõdee eperãarã taide ichi warra kurusode piuk'ãri, iru waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarã p'ek'au k'achia jõmaweda wẽpapiji, chonaarãpa chonaarãweda oopatap'edaa paara. ²⁶ Mãga ooji ak'ipiit'ee ichi wãara t'ãri pia bapari. Maperãpi eperã Cristode wãara ijãa bi p'ek'au k'achia wẽe bapari Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

²⁷ Mamĩda eperãpa jarai: “Tachi Ak'õrepa mita pia ak'i bapariit'ee mia ne-inaa pia oopari perã”. Mamĩda mãga-e. Tachi Ak'õrepa pia ak'i bapariit'ee chi wãara Jesucristode ijãa bi aupai.

²⁸ Ma jõma jara aupadade k'ĩsiadak'ãri, k'awa p'ani eperãarã p'ek'au k'achia wẽe p'oyaa p'anadak'aa oo p'anadairã Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a. Jĩp'a p'ek'au k'achia wẽe p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite, Jesucristode ijãa p'anadairã.

²⁹ Tachi Ak'õre jõmaarã Ak'õre Waibia; judiorã Ak'õre Waibia, ichiaba judio-eerã Ak'õre Waibia.

³⁰ Tachi Ak'õre apai. Maperã k'awa p'ani judiorã p'ek'au k'achia, judio-eerã p'ek'au k'achia auk'a wẽpapipari, Cristode wãara ijãadak'ãri. ³¹ Mãga jaradak'ãri, ¿jara k'inia p'anik'ã Ak'õre Ûraa p'ãda vale-ee pik'a bi? ¡Mãga-e! Tachia Cristode wãara ijãadak'ãri, oopata ma ùraa p'ãdade jara bik'a.

4

Abrahampa ijãada

¹ K'ĩsiadáma tai judiorã chonaarãwedapema Abrahampa oodade. ¿K'ãata oojima Tachi Ak'õrepa iru pia ak'imerã? ² Tachi Ak'õrepa jaradak'a jõmaweda ooda paara Abrahampa, ichia jarak'aji

awaraarãmaa: “Tachi Ak'õrepa mi pia ak'ipari ne-inaa oopari perã iru-it'ee.” Mamĩda Tachi Ak'õre-it'ee mãga jara-e pak'aji, ne-inaa jõmaweda oo-e pada perã Ak'õrepa k'inia badak'a. Mãga bita, ¿sãap'eda Tachi Ak'õrepa Abraham pia ak'ijima?

³ Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

‘Abrahampa Tachi Ak'õrepa jarada ijãaji. Maperã Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ipachi.’ *(Gn 15.6)*

⁴ K'ĩsiadáma nãgide. Eperã mimiak'ãri awaraa pari, ma mimia aupap'eda, ichi p'arat'a iidinapari mimia chiparĩmaa. Mãgá tachia oopata p'arat'a jitadait'ee. ⁵ Mamĩda mãga-e Tachi Ak'õre ome. Irua eperã pia ak'i-e, ma eperãpa mãga iidi bairã ichia ne-inaa pia oopari k'aurepa. Jĩp'a p'ek'au k'achia oopataarã pia ak'ipari, mãirãpa wãara ijãadak'ãri irua ãchia p'ek'au k'achia oopata wẽpapiit'ee. ⁶ Chonaarãweda Rey Davidpa ichi-aba k'awaji Ak'õrepa eperã p'ek'au k'achia wẽe ak'ipari, ne-inaa pia oo-e bi mĩda iru-it'ee. Jaraji mãgee eperã t'ãri o-ĩa bapari, Ak'õrepa iru mãgá k'aripapari perã. Mãgaji:

⁷ ‘P'ek'au k'achia oopataarã o-ĩa p'anapata Tachi Ak'õrepa ãchi p'ek'au k'achia ãyaa bik'ãri mãik'aapa wẽpapik'ãri. ⁸ Mãgee eperã o-ĩa bapari Tachi Ak'õrepa iru p'ek'au k'achia wẽe ak'ik'ãri.’ *(Sal 32.1-2)*

⁹ Davidpa mãga jarada perã, ¿k'ãata jaradaima? ¿Tachi Ak'õrepa wẽpapiik'ã tauchaa iru beerãpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa aupai? Tauchaa wẽe beerãpa p'ek'au k'achia oopatap'edaa auk'a wẽpapiit'ee, o-ĩa p'anapataadamerã Davidpa jaradak'a. Waya pedeedãma Tachi Ak'õre Ũraa

p'ädade jara bi:

'Abrahampa Tachi Ak'õrepa jarada ijãaji. Maperã Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ipachi.' (Gn 15.6)

¹⁰ Tachi Ak'õrepa mãga jarak'ãri, Abrahampa at'ãri ichi k'ap'iade tauchaa bi-e baji. ¹¹ Ma t'ëpaita Abrahampa mãga ooji. Mãga ook'ãri, ak'ipiji ichia wãara ijãa bi Tachi Ak'õrepa iru k'achia wëe ak'ida, ma ijãa bi k'aurepa. Tachi Ak'õrepa Abraham mágá ak'ida perã ma tauchaa bi naaweda, k'awa p'ani tauchaa wëe beerã auk'a p'ek'au k'achia wëe p'anedai Tachi Ak'õre k'irapite, ijãadak'ãri Abrahampa ijãadak'a. Mágá ijãadak'ãri, Abraham wararãk'a padaipata, ãchi k'ap'iade tauchaa wëe p'ani mïda. ¹² Jõdee tauchaa iru beerã ichiaba Abraham warrarã. Mãga p'ani-e tauchaa iru p'anadairã ãchi k'ap'iadepai. Jïp'a mãga p'ani ijãapata perã tai judiorã chonaarãwedapema Abrahampa ijãadak'a, ichi waide tauchaa wëe bide.

Tachi Ak'õrepa jaradak'a oopari ijãapataarã ome

¹³ Ak'õrepa ichi ùraa p'ãpii naaweda, Abrahammaa jaraji irudeepa uchiadap'edaarãpa Tachi Ak'õrepa ooda jõmaweda iru p'anedait'ee ãchi jua ek'ari, mãik'aapa ãchi k'aurepa Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepemaarã pia ak'it'ee. Ak'õrepa mãga jara-e paji Abrahampa ne-inaa oo bada perã iru ùraade jaradak'a. Mãga jaraji Abrahampa irude ijãa bada perã. Maperãpi Abraham p'ek'au k'achia wëe baji iru k'irapite. ¹⁴ Tachi Ak'õrepa mãga jarada paara ichi ùraa p'ädade jara bik'a oopataarãmaa aupai, ¿k'ãare-it'ee irude ijãadaima? Mãga bada paara, oo-e pak'aji ichia jaradak'a Abrahammaa. Mamïda mãga-e. Tachi Ak'õrepa k'awa bi

eperã apidaapa p'oyaa ooda-e jõmaweda iru ũraa p'ãdade jara bik'a. ¹⁵ Ma awara eperãarãpa ooda-e pak'ãri ma ũraa p'ãdade jara bik'a, ne-inaa k'achia oopata. Mãgá Tachi Ak'õre k'ĩraupipata mãik'aapa ma k'aurepa atuapata. Ma ũraa wẽ-e pada paara, k'awada-e pak'aji ãchia ne-inaa k'achia oo p'ani.

¹⁶ Ma jõma jara aupadade k'ĩsiadak'ãri, k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa jaradak'a, ichia Abrahamdeepa uchiadap'edaarã pia ak'ipariit'ee, ãrapa ijãapata perã Abrahampa ijãadak'a; ma k'aurepapai. Maperã k'awa p'ani Abraham jõmaarã ak'õchona, judiorã ak'õchona mãik'aapa judio-eerã ak'õchona, ijãadak'ãri irua ijãadak'a.

¹⁷ Tachi Ak'õrepa Abrahammaa jara bi ichi ũraa p'ãdade:

'Mia pi eujã awara-awaraadepemaarã ak'õchona papiit'ee.'

(Gn 17.5)

Mãgá k'awa p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite Abraham tachi ijãapataarã ak'õchona, irudeepa uchiada-e paji mĩda. Abrahampa ijãapachi Tachi Ak'õrepa piudap'edaarã chok'ai p'irabaipipari. Ichiaba ijãapachi Ak'õrépata jarak'ãri ichia ooit'ee bi, mãga ooit'ee, waide oo-e bi mĩda.

¹⁸⁻¹⁹ Abraham perã cien años iru baji Tachi Ak'õrepa jarak'ãri:

'Pideepa uchiadait'eerã cho-k'ara pait'ee.'

(Gn 15.5)

Mãgá taarã-ee piut'ee baji mãik'aapa chi wẽra Sara, chõtrãa bita, warra t'ok'aa paji mĩda, Abrahampa ijãaji Tachi Ak'õrepa jarada; chi wẽrapa warra t'oit'ee. Mãga ijãaji k'awa bada perã Tachi Ak'õrepa ichita oopari ichia jara bik'a. Mãgá ijãada perã, Ak'õrepa Abraham awara-awaraa eujãdepemaarã

ak'öchona papiji. ²⁰ Abrahampa Tachi Ak'õrepa jarada ijâa amaa-e paji mâik'aapa awaraa ne-inaa k'ïsia-e paji. Jïp'a ijâaji Tachi Ak'õrepa ooit'ee ichia jaradak'a. Maperã Abraham it'aa t'ïji Tachi Ak'õremaa ²¹ jarait'ee iruta jõmaarã k'ãyaara waibiara bi. K'awaji ne-inaa wẽ-e Tachi Ak'õrepa p'oyaa ook'aa. ²² Maperãpi Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:

'Abrahampa Tachi Ak'õrepa jarada ijâaji. Maperã Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ipachi.' (*Gn 15.6*)

²³ Tachi Ak'õrepa mãga jara-e paji Abraham-it'ee aupai. ²⁴ Ichiaba mãga jaraji tachi-it'ee, irude ijâapata perã. Iruata Tachi Waibia Jesucristo chok'ai p'irabaipiji. ²⁵ Tachi Ak'õrepa Jesucristo pëiji piumerã tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Maap'eda iru chok'ai p'irabaipiji tachi p'ek'au k'achia wẽe p'anadamerã iru k'ïrapite.

5

Cristode ijâapataarã k'ãiwee p'anapata Tachi Ak'õre ome

¹ Tachi Cristode ijâapataarã mãgá p'ek'au k'achia wẽe p'anapata perã Tachi Ak'õre k'ïrapite, k'ãiwee p'anapata, k'awaa p'anadairã Tachi Ak'õrepa tachi atuapi-e pait'ee. Ma k'ãyaara tachi pia ak'ipari Tachi Waibia Jesucristo k'aurepa. ² Irude ijâapata k'aurepata Tachi Ak'õrepa tachi k'aripapari. Maperã t'ãri o-ïa p'anapata. K'awa p'anã irua ichi k'ïra wãree unupiit'ee tachimaa. ³ Ma awara ïraweda t'ãri o-ïa p'anapata, mia p'anã pijida. Mãga p'anadai k'awa p'anadairã mãgá miadak'ãri, k'awaa wãpata choodait'ee. ⁴ Mãgá choodak'ãri,

k'awaapata Tachi Ak'õrepa tachi pia ak'ipari m̄aik'aapa waapiara ijãapata ewari cherude iru k'ira wãree unudait'ee. ⁵ K'awa p'ani ma ewate irua tachi k'ura-e pait'ee, ichi Jaure p̄ida perã tachi ome ba chemerã. Mãgipa tachi t'ãride k'awapipari Tachi Ak'õrepa tachi k'inia iru bi.

⁶ Naaweda tachia p'ek'au k'achia p'oyaa oo amaada-e paji tachi k'iradoopa. Maperã Ak'õrepa ewari aba jirit'eraji Cristo piumerã k'achia beerã pari. ⁷ Eperã jip'aapa mãga oo-e pak'aji awaraa pari. ¿K'aita chãara t'ãri k'achia-idaa bi pari piuk'ajima? Piu-e pak'aji pia oopataarã pari pijida. Piuk'ajisk'a eperã t'ãri pia bi pari. ⁸ Mamida Tachi Ak'õrepa ak'ipiji ichiata tachi audú k'inia iru bi, Cristo p̄ik'ãri piumerã p'ek'au k'achia oopataarã pari.

⁹ Ichia mãga ooda perã tachi-it'ee, ijãapata Cristo waa bat'ada k'aurepa Tachi Ak'õrepa ijãapataarã p'ek'au k'achia w̄e papipari ichi k'irapite. Ma awara k'awapata Cristo k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachi miapi-e pait'ee ichi ewari waibia ewate. ¹⁰ Naaweda tachi jida Tachi Ak'õre k'ira unua-maa iru p'anapataarãk'a p'anajida, o k'achiade p'anapachida perã. Mamida Cristo piuda k'aurepa tachi pari, Tachi Ak'õrepa ichi t'ãri auk'a bijji tachi t'ãri ome. Ma awara Cristo piup'eda chok'ai p'irabaida perã, irã audupara tachi k'aripapari ichi ode wãrutade, m̄aik'aapa mãgã k'aripapariit'ee tachi wãrutamaa ichi truadee. ¹¹ Tachi Waibia Jesucristopa tachi mãgã k'aripapari perã, irã tachi t'ãri auk'a p'anapata Tachi Ak'õre ome. Maperãpi tachi t'ãri o-ia p'anapata.

Adán badak'ãriipa Cristo parumaa

¹² Adanpa oodade k'ĩsiadáma. Chi naapema eperãpa naapiara p'ek'au k'achia ooji, oo-e pada perã Tachi Ak'õrepa jaradak'a. Piuji ma k'achia ooda k'aurepa. Ma k'achia oodak'ãriipa jõmaweda ichideepa uchiadap'edaarãpa p'ek'au k'achia oo p'aneejida. Mãgá Adanpa naapiara k'achia ooda k'aurepa, maadamãiipa eperãarã piupata. ¹³ Mãga paji Ak'õrepa ichi ũraa p'ãpii naaweda Moisemaa. Ma ũraa p'ãpida k'awada-e p'anapachida mĩda, eperãarãpa pariatua p'ek'au k'achia oopachida Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mamĩda Tachi Ak'õrepa ãchi miapi-e paji ãchia ne-inaa k'achia oopatap'edaa k'aurepa. ¹⁴ Jip'a piujida Adanpa ne-inaa k'achia ooda k'aurepa, auk'a ooda-e paji mĩda irua oodak'a. Írá k'ĩsiadáma Adanpa oodade mãik'aapa Cristo, chi cheit'ee bada apatapa oodade.

¹⁵ Tachi Ak'õrepa eperãarã chupĩria k'awaada mãik'aapa pia ooda Cristo k'aurepa, Adanpa oodak'a bi-e. Adanpa ooda k'aurepa na p'ek'au eujãdepemaarã jõmaweda piupata mãik'aapa pia-ee p'anapata Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mãga p'anapata mĩda Ak'õre k'ĩrapite mãik'aapa p'ek'au k'achia oopata mĩda, Cristode ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa eperãarã chupĩria k'awaapari mãik'aapa ãrapa p'ek'au k'achia oopata wẽpapipari. Mãgá Cristopa ooda k'aurepa Ak'õrepa ma eperãarã p'ek'au k'achia wẽe ak'ipari. ¹⁶ Ma awara Adanpa k'achia ooda k'aurepa Tachi Ak'õrepa na p'ek'au eujãdepemaarã pia ak'i-e paji mãik'aapa ma k'aurepa ãra atuapiit'ee paji. Jõdee Cristopa pia ooda k'aurepa Tachi Ak'õrepa na eujãdepemaarã pia ak'ipari irude ijãadak'ãri. ¹⁷ Ma et'ewa jara

aupadade k'ĩsiadak'ãri, k'awa p'ani Adanpa ooda k'aurepa na p'ek'au eujãdepemaarã piupata. Mamĩda ma k'ãyaara Jesucristopa ooda pipiara bi. Ma k'aurepa Tachi Ak'õrepa eperãarã k'aripapari, p'ek'au k'achia wêe ichita p'anapataadamerã iru truade, ãrapa irude ijãapata perã.

¹⁸ Ichiaba Adanpa k'achia ooda k'aurepa, jõmaweda atuadait'ee paji. Jõdee Jesucristopa pia ooda k'aurepa jõmaweda p'ek'au k'achia wêe p'anadai Tachi Ak'õre k'ĩrapite mãik'aapa iru truadee wãdai. ¹⁹ Mãpa jaradai eperã abaapa oo-e pada perã Ak'õrepa jaradak'a, eperãarã chok'araarãpa p'ek'au k'achia oo p'aneejida. Jõdee chi apemapa ooda perã Ak'õrepa jaradak'a, eperãarã chok'ara p'ek'au k'achia wêe p'ani Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

²⁰ Tachi Ak'õrepa ichi ũraa Moisemaa p'ãpiji ak'ipiit'ee eperãarãmaa ãchia ne-inaa k'achia oopata. Ma ũraa k'awaadak'ãri, audupãara k'achia oopachida. Mamĩda Tachi Ak'õrepa mãgee eperãarã audú k'inia iru bada perã, ãchi ma o k'achiadeepa k'aripa ataji. ²¹ Waide Tachi Ak'õrepa mãgá k'aripa-e bak'ãri, tachi eperãarã piudap'eda, atuapachida tachia p'ek'au k'achia oopata k'aurepa. Mamĩda Tachi Ak'õrepa tachi p'ek'au k'achia oopataarã k'aripak'ãri Jesucristo k'aurepa, p'ek'au k'achia wêe p'aneejida iru k'ĩrapite mãik'aapa iru ode p'aneejida. Ma ode p'anadak'ãri, tachi k'ap'ia piuruta pijida, Ak'õre truade p'ananadait'ee.

Cristodeerāpa p'ek'au k'achia oodaamaa p'anapata

¹ Parādepemapa iidii: “Tachi Ak'ōrepa Cristode ijāapataarā p'ek'au k'achia wēe ak'i bi pirā, ɔp'ek'au k'achia waapiara oodaipia bi-ek'ā, māgá Ak'ōrepa waapiara tachi pia ak'imerā?” ² ¡Māga-e! Cristode ijāadak'āri, tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'aji. Māga bita, ɔsāga waapiara p'ek'au k'achia oodaima? ³ ɔK'awada-e p'anik'ā? Jesucristode ijāadak'āri, poro choopijida ak'ipidait'ee iru ome araa p'ani. Māgá araa p'anadairā iru ome, iru piuk'āri tachi p'ek'au k'achia wēpapiit'ee, tachi jida auk'a piu pik'ajida. ⁴ Ma awara tachi ijāapataarāpa poro choopidak'āri māgá ak'ipidait'ee tachi piu pik'adap'edaa Cristo ome, jaradai tachi auk'a ia pik'ajida iru ome. Ichiaba jaradai Tachi Ak'ōre Waibiapa tachi auk'a p'irabai pik'apiji iru p'irabaipidak'a, māgá awara p'anapataadamerā irua k'inia bik'a.

⁵ Cristo ome araa p'ani k'aurepa, tachi auk'a piu pik'ajida pirā iru ome, māgara auk'a p'irabaidait'ee māik'aapa iru ome p'ek'au k'achia wēe p'anapataadait'ee, irua k'inia bik'a. ⁶ K'awa p'ani Cristode ijāadai naaweda p'ek'au k'achia ooyaa p'anapachida. Mamīda ijāadak'āri māik'aapa araa p'anedak'āri iru ome, ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia kurusode piu pik'aji iru k'ap'ia ome. Māgá uchijida ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa, waa tachimaa k'achia oopinaamerā. ⁷ Tachi eperā k'ap'ia piuk'āri, ne-inaa waa tachimaa oopi-e pai, pia wa k'achia. Māga pik'a tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'ak'āri Cristo k'ap'ia ome, ne-inaa k'achia

waa tachimaa oopi-e pai. ⁸ Tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia mǎgá piu pik'ada perǎ Cristo k'ap'ia ome, ijǎa p'ani Cristopa tachi k'aripait'ee p'anapataadamerǎ irua k'inia bik'a, auk'a p'irabai pik'adap'edaa perǎ iru ome. ⁹ Tachi ijǎapataarǎpa k'awa p'ani Cristo piup'eda chok'ai p'irabaida perǎ, waa piu-e pait'ee. ¹⁰ Piuda apai piuji p'ek'au k'achia jǔmaweda wǎpapiit'ee. Ma piudak'ǎriipa ichita chok'ai bapari ooit'ee Ak'ǔrepa oopi bik'a. ¹¹ Parǎ ichiaba mǎgá p'anapataadaipia bi, parǎ p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'ada perǎ Jesucristo k'ap'ia ome. Mapa ichita iididaipia bi Jesucristomaa, irua parǎ k'aripamerǎ oodait'ee Tachi Ak'ǔrepa k'inia bik'a. Mǎgá ne-inaa k'achia oo amaadaipi.

¹² Oonáati ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi k'inia bik'a parǎmaa. Mǎgí k'aurepa ne-inaa k'achia k'ǎra t'ǎdo oopata. Mamǎda ma k'ap'ia jǔit'eepi. ¹³ Ne-inaa k'achia oopináati pǎchi juamaa, birimaa, it'aimaa, taumaa. Jǎp'a pǎchi k'ap'ia bíti Tachi Ak'ǔre jua ek'ari, irua ne-inaa pia oopimerǎ ma k'ap'iamaa. P'anapatáati k'ap'ia chiwidi iru p'anik'a, parǎ auk'a p'irabai pik'adap'edaa perǎ Cristo ome, iru k'ap'ia chiwidi p'irabaik'ǎri. ¹⁴ Mǎga ooruta pirǎ, waa p'ana k'iniada-e pait'ee pǎchia p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari. Cristopa parǎ uchiapidak'a Tachi Ak'ǔre Ūraa p'ǎda jua ek'ariipa, auk'a uchiapii ma k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa. Mǎgá Tachi Ak'ǔrepa parǎ k'aripa k'inia bi, parǎ k'inia iru bapari perǎ.

Pi, k'ai esclavo

15 Parãdepemapa jarai: “Mãgara, Cristopa ooda k'aurepa it'aa wãdait'ee pirã, oonaadãma Tachi Ak'õre Ūraa p'ãdade jara bik'a. Oodãma tachia oo k'iniata.” ¡Mãga-e! 16 ¿K'awada-e p'anik'ã esclavopa oopari chiparipa oopi bik'a? Ne-inaa k'achia oopiru pirã, k'achia oopari mãik'aapa k'achiade baaipari. Mãga pik'a bi parã p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari p'anadak'ãri. Jõdee ma esclavo chiparipa chi esclavomaa ne-inaa pia oopiru pirã, pia oopari mãik'aapa chiparipa k'achia wëe ak'ipari. Mãga pik'a bi Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anadak'ãri. Pi ¿k'ai esclavoma; p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia esclavo wa Tachi Ak'õre esclavo? 17 Mia gracias jarapari Tachi Ak'õremaa, ñrá irua oopiparik'a oo k'inia p'anadairã pãchi t'ãriipa. Mãga oo k'inia p'ani Tachi Ak'õrepa pedee pia jara pëida Cristode ũridap'edaa perã iru mimi-apataarã it'aideepa mãik'aapa irude ijãadap'edaa perã. 18 Mãgá uchiajida ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa mãik'aapa Tachi Ak'õre jua ek'ari p'aneejida. 19 (Nãgí jarateerude mia “esclavo” jara bi parãpa pipiara k'awaadamerã k'ãata mia jara k'inia bi.) Naaweda pãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari esclavoorãk'a p'anapachida. Mamida ñrá pãchi k'ap'iamaa oopidaipia bi ne-inaa pia k'ira t'ãdoo, Tachi Ak'õrepa k'iniata, ma-it'ee Ak'õrepa parã awara bida perã.

20 Parã at'ãri pãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari esclavoorãk'a p'anadak'ãri, ũridaamaa p'anapachida Ak'õrepa oopi k'inia bada parãmaa. Jĩp'a oo k'inia p'anapachida k'achia beerãpa oopatak'a. 21 ¿K'ãare piata atajidama

māga p'anadap'edaa pari? Māga p'anadap'edaa paara pāchi piurutamaa, atuak'ajida k'achia beerā atuapatak'a. Ma awara ĩrā ijāapata perā, k'ĩra nejasia p'ani k'ĩsiadak'āri ma k'achia oopatap'edaade. ²² Mamīda Tachi Ak'ōrepa parā ichideerā papiji māik'aapa parā uchua ataji ma p'ek'au k'achia jua ek'ariipa, waa esclavoorāk'a p'ananaadamerā. Ichia parā māgá awara bida perā, ichia k'inia bik'a p'anapataadai māik'aapa it'aa wā dai pāchi jai-idaadak'āri. ²³ Wāara p'ek'au k'achia oopataarā piudak'āri, atuadait'ee. Mamīda Cristode ijāapataarā it'aa wādait'ee māik'aapa ichita p'anapataadait'ee Tachi Waibia Jesucristo ome, Tachi Ak'ōrepa māga k'inia bairā.

7

Chonaarāwedapema ũraa māik'aapa Cristode ijāapataarā

¹ ĩpemaarā Cristo k'aurepa, parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Moiseama ũraa p'āpida. K'awa p'ani tachi ma ũraa jua ek'ari p'anapata chok'ai p'ani misa. ² K'ĩsiadáma nāgide. Tachi Ak'ōre Ũraade jara bi wērapa awaraa imik'ĩra jirrik'araa bi, ichi imik'ĩra chok'ai bi misa. Mamīda chi imik'ĩra jai-idaak'āri, chi wēra uchiai māgí ũraa jara bi jua ek'ariipa. Awaraa imik'ĩra atai. ³ Pia jarait'eera, chi imik'ĩra chok'ai bide, araa beeru pirā awaraa imik'ĩra ome, p'ek'au oo bi Tachi Ak'ōre k'ĩrapite. Mamīda chi k'ima jai-idaap'eda, awaraa ome araa paru pirā, p'ek'au oo-e bi Tachi Ak'ōre k'ĩrapite.

⁴ Māga pik'a bi parā ome, michi ĩpemaarā Cristo k'aurepa. Parā p'ek'au k'achia ooyaa bi

k'ap'ia kurusode piu pik'ak'ãri Cristo k'ap'ia ome, Moisepa p'ãda ũraa jara bideepa uchijida. Parãpa Cristode ijãadak'ãri, araa p'aneejida iru ome, ichideerã p'aneedamerã mãik'aapa oodamerã irua oopi bik'a. ⁵ Araa p'anadai naaweda Cristo ome, ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo oopipachi tachimaa, oo k'inia bada perã Ak'õre ũraa p'ãdade jara bi eperãarãpa oonaadamerã. Mãga oopida perã, Tachi Ak'õrepa tachi atuapiit'ee paji. ⁶ Mamĩda Cristode ijãadak'ãri mãik'aapa ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia piu pik'ak'ãri Cristo ome, tachi uchijida ma ũraa jara bi jua ek'ariipa oodait'ee Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Naaweda ma ũraa tachi chipari pik'a baji. Mamĩda Cristo ome araa p'aneedak'ãri, Tachi Ak'õre Jaure tachi chipari beeji p'anapataadamerã Ak'õrepa k'inia bik'a.

Chonaarãwedapema ũraa mãik'aapa tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia

⁷ Mãgá Tachi Ak'õre Jaure tachi chipari beeji pirã, ¿jaradaik'ã, Tachi Ak'õrepa ũraa p'ãpida k'achia bi? ¡Mãga-e! Ma ũraa wẽ-e pada paara, mia k'awa-e pak'aji k'ãare net'aata k'achia bi Ak'õre k'ĩrapite. Ma ũraade jara-e pada paara:

‘Chĩara net'aa k'ĩanáaji’, (Ex 20.17)

mia k'ĩsia-e pak'aji chĩara net'aa k'ĩait'ee. ⁸ Mamĩda tachia Ak'õre ũraa p'ãda iru p'ani. Maperã mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iapa waapiara mimaa chĩara net'aa k'ĩapipari, mãgipa oopi k'inia bairã ma ũraade jara bi eperãarãpa oonaadamerã. Ma ũraa wẽ-e pada paara, ¿sãga oopik'ajima ma ũraade jara bi oonaadamerã? ¡Maarepida oopi-e

pak'aji! ⁹ Mia ma ũraade jara bi waide k'awa-e bak'āri, k'isia p'ua wēe bapachi Ak'ōre k'īrapite. Mamīda ma ũraa k'awaadak'āriipa k'isia p'ua beeji, k'awada perā chīara net'aa k'īa bi k'aurepa mi atuat'ee. ¹⁰ Ak'ōrepa ma ũraa p'āpiji ak'ipiit'ee sāga iru ode t'īudai. Mamīda mia ma ũraa ooi'araa bida adade ook'āri, iru ode t'īu k'āyaara, o k'achiade t'īuji. ¹¹ Mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa mi k'ūrat'aaji. Oopii k'āyaara Ak'ōrepa Ũraa p'āpidade jara bik'a, oopiji ma ũraade jara bi oonaadamerā, māgá mi atuapiit'ee.

¹² Tachi Ak'ōrepa Moisemaa ũraa p'āpida pia bi, ichia ũraa jarada chaa. Mia māga jara bi ma ũraa uchiada perā Tachi Ak'ōre t'āri pia bideepa. Iru k'achia wēe bapari. Mapa ma ũraa k'aurepa Ak'ōrepa ak'ii eperāarāpa oopata k'awaait'ee pia wa k'achia.

¹³ Māga pirā, ¿jaraik'ā Tachi Ak'ōre Ũraa k'aurepa mi atua baji? ¡Māga-e! Mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa mi atuapiji oopik'āri Ak'ōre Ũraa pia jara bi eperāarāpa oonaadamerā. Tachi Ak'ōrepa k'isia iru baji ichi ũraa k'aurepa mia k'awaamerā wāara mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia audú k'achia bi.

¹⁴ Tachia k'awa p'ani Ak'ōre Ũraa jōmaweda uchi-aji ichi Jauredeepa. Mamīda mia p'oyaa oo-e ma ũraade jara bik'a, mi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia mi chiparik'a bairā. Māgipa mimaa ichita k'achia oopipari. ¹⁵ K'awa-e sāgap'eda oopari māgipa oopi bik'a. Mia oo-e wāara michi t'āri pa oo k'inia bik'a. Ma k'āyaara oopari ne-inaa mia oomaa bi. ¹⁶ Māga ook'āri, ak'ipi bi Tachi Ak'ōre Ũraade wāarata jara bi. ¹⁷ Oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a. Mamīda mi

p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa ne-inaa k'achia mĩmaa oopipari. ¹⁸ K'awa bi na p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia de pia wē-e, michi k'ĩradoopa pia p'oyaa oo-e bairā, māga oo k'inia bi mĩda. ¹⁹ Oo-e ne-inaa pia, mĩa oo k'inia bi. Jĩp'a oopari ne-inaa k'achia, mĩa oo k'inia-e bi. ²⁰ Māga oopari perā, k'awa bi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa mĩmaa māga oopipari.

²¹ Ne-inaa pia oo k'inia bak'āri Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, ma p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa māga oopi k'inia-e. ²² Mĩ t'āri o-ĩa bi Tachi Ak'õre Ũraa k'awa bairā. T'āri pa oo k'inia bapari made jara bik'a. ²³ Mamĩda mĩ p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia presok'a bi. Māgĩ chõo pik'a bi michi t'āri ome, at'āri mĩ chipari ba k'inia bairā.

²⁴ ¿Sāgapi ooima? ¡Mĩ chupiria chi! ¿K'aipa mĩ k'aripa ataima na p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa? Māgĩ pa mĩ waya o k'achiade t'ĩupi k'inia bi. ²⁵ ¡Mamĩda mĩa gracias jarapari Tachi Ak'õremaa, Tachi Waibia, Jesucristopata, mĩ k'aripa atada perā mĩ p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa! Michi t'āri pa oo k'inia bi Ak'õre ũraade jara bik'a. Mamĩda mĩ k'achia ooyaa bi k'ap'ia pa at'āri k'achia oopi k'inia bi.

8

Sāga p'anapata Tachi Ak'õre Jaure ome

¹ Ma jõma jara aupadade k'ĩsiadak'āri, tachia k'awa p'anĩ Tachi Ak'õrepa Jesucristo ome araa p'anĩrā atuapi-e pait'ee. ² Cristode wāara ijāadak'āri, Tachi Ak'õre Jaure ba chepari tachi ome. Iruata tachi uchiapipari tachi p'ek'au

k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ariipa, ma k'aurepa atuanaadamerã. ³ Tachi Ak'õre Ûraa Moisemaa p'ãpidapa eperãarã p'oyaa k'aripa ata-e paji, eperãarãpa p'oyaa ooda-e p'anadairã ma ùraade jara bik'a, ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia jua ek'ari p'ani misa. Mapa Tachi Ak'õrepa ichi Warra peiji eperã jip'aak'a bapariimerã mãik'aapa piumerã tachi pari, tachia p'ek'au k'achia oopata jõmaweda wëpapiit'ee. Mãgapi Cristopa tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia p'oyaaaji. ⁴ Mãga ooji tachi ijãpataarã p'anapataadamerã Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a. Mãgã p'anadai oodak'ari Ak'õre Jaurepa oopi bik'a, tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopii k'ãyaara.

⁵ Chi oo k'inia p'anapataarãpa ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a, mãga oopata jiripata perã ãchia oo k'inia p'ani aupai. Mamida chi oo k'inia p'anapataarãpa Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a, mãga oopata jiripata perã Tachi Ak'õrepa k'inia bi. ⁶ Ma awara chi oo k'inia p'anapataarãpa ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a o k'achia jiripata. Mãgã atuadait'ee. Mamida chi oo k'inia p'anapataarãpa Ak'õre Jaurepa oopi bik'a, k'ãiwee p'anapata Ak'õre k'irapite, iru ode p'anadairã mãik'aapa it'aa wãdait'ee perã. ⁷ Mãgee oo k'inia p'anapataarãpa ãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a Tachi Ak'õre k'ira unuamaa iru p'anapata. Mapa oo k'iniadak'aa iru ùraa p'ãdade jara bik'a. Wãara mãgã p'oyaa oodak'aa, Ak'õre Jaure wëe p'anadairã. ⁸ Ma awara ne-inaa wë-e mãgee eperãarãpa oodai Tachi Ak'õrepa ãchi pia ak'imerã.

⁹ Jõdee Ak'õre Jaure pãchi t'ãride baparida a p'ani. Mãga pirã, parãpa oo k'inia p'anapataadaipia bi iru Jaurepa oopi bik'a. Tachia k'awa p'ani Cristo Jaure wëe beerã Cristodeerã-e. ¹⁰ Mamïda Cristo pãchi t'ãride bapari pirã, parã jaure ichita chok'ai bapariit'ee. Maperã parã k'ap'ia piudaruta pijida p'ek'au k'achia oopata k'aurepa, Cristo k'aurepa Tachi Ak'õrepa parã p'ek'au k'achia wëe ak'ipari. ¹¹ Ma awara Tachi Ak'õre Jaure pãchi t'ãride bapari pirã, parã jai-idaadak'ãri, irua parã k'ap'ia chok'ai p'irabaipiit'ee ichita p'anapataadamerã. Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa mãga ooda perã Cristo ome, iru piup'eda p'irabaipik'ãri.

¹² Mãpai ìpemaarã, Tachi Ak'õrepa tachi Cristode ijãapataarã mãgá k'aripapari perã ichi Jaure k'ap'ia, p'anapataadaipia bi iru Jaurepa p'anapi bik'a. Írá tachi ijãapataarã Cristo jua ek'ari p'anapata. Mãga bita ¿sãga oodaima tachi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a? ¹³ Parã p'andaruta pirã mãgí p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa p'anapi k'inia bik'a, atuadait'ee. Mamïda mãgipa oopi bik'a oo amaaruta pirã mãik'aapa Ak'õre Jauremaa oopiruta pirã irua oopi bik'a, parã p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia p'oyaadait'ee mãik'aapa Ak'õre truade p'ananadait'ee.

¹⁴ Jõmaweda Tachi Ak'õre Jaurepa p'anapi bik'a p'anapataarã Tachi Ak'õre warrarã. ¹⁵ Cristode ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ichi Jaure pëi-e paji parã p'era p'anapataadamerã esclavoorãk'a, irua parã miapii jïak'aapa. Jïp'a pëiji ichi warrarã padamerã. Maperãpi Tachi Ak'õremaa it'aa t'ïdak'ãri, jarapata: “¡Abbá! ¡Mi Ak'õre!” ¹⁶ Mãga jaradai Ak'õre

Jaurepa tachi t'ārimaa k'awapipari perã wāara Tachi Ak'ōre warrarã. ¹⁷ Māgá Tachi Ak'ōre warrarã p'anadairã, iru p'anadait'ee jōmaweda irua k'īsia iru bi ichideerã-it'ee it'ari p'ananadak'āri. Ne-inaa iru p'anadait'ee iru Warra Cristopa iru bik'a. Iru na eujāde bi misa, ijāadak'aa beerāpa iru jiripachida miapidait'ee. Māgá tachi auk'a jiripata. Mapa it'ari panadak'āri, Tachi Ak'ōrepa tachi Cristok'a papiit'ee, auk'a iru k'īra wāreede p'anapataadamerã.

Tachi Ak'ōre k'īra wāree unudait'ee

¹⁸ Mīchi t'āride mia nāga k'awa bi. Na p'ek'au eujāde p'ani misa, tachi mak'īara miada-e p'ani k'īsiadak'āri jōma Tachi Ak'ōrepa tachimaa unupiit'ee ichi k'īra wāree eujāde. ¹⁹ Na p'ek'au eujāde māgá mia jōni jida, o-īa ni p'ani iru ewari waibia ewate. Jōma ne-inaa Tachi Ak'ōrepa ooda jida nīmaa bi irua ak'ipimerã ichi warrarã Cristo cheru ewaride. ²⁰ Chi naapema eperāpa ooe pak'āri Tachi Ak'ōrepa jaradak'a, k'achiade baaiji. Maperã Ak'ōrepa ichia ooda jōmaweda auk'a k'achiade baaiji, ma ne-inaa Ak'ōrepa ooda māga k'inia-e baji mīda. ²¹ Mamīda írá ma ooda jōmaweda nīmaa bi ma ewari cherude ma k'achia baaidadeepa auk'a uchiat'ee perã Tachi Ak'ōre warrarã ome. Iru warrarã waa piuda-e pait'ee māk'aapa Tachi Ak'ōre k'īra wāree eujāde p'ananadait'ee. ²² K'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa ooda jōmaweda at'āri mia nībi, wēra mia nībaparik'a ichi warra ewaa t'oit'ee pak'āri. ²³ Tachi ijāapataarã jida mia chitooni na p'ek'au eujāde p'ani misa, ne-inaa pipiara bi iru p'ani mīda, Tachi Ak'ōrepa k'īsia

iru bidepema teeit'ee Cristode ijāapataarāmaa. Māgá iru Jaure. Māgá iru Jaure tachi ome iru p'ani mīda, tachi t'āride k'īsia paraa p'anapata na p'ek'au eujāde p'ani misa. Auk'a o-īa nipata Tachi Ak'ōrepa tachi k'ap'ia chiwidi p'irabaipimerā māik'aapa it'ari tachi ichi warrarāk'a p'anapimerā. ²⁴ Ichia tachi o k'achiadeepa k'aripa atadak'āriipa, k'awajida ewari cherude wāara māgá k'ap'ia chiwidide p'anapataadait'ee iru k'īra wāree truade. Ma k'ap'ia chiwidi iru p'anadap'edaa paara, nīda-e pak'ajida k'ap'ia chiwidi iru p'anadait'ee. ²⁵ Mamīda wāara ijāa p'ani pirā ma k'ap'ia chiwidi iru p'anadait'ee, waide unuda-e p'ani mīda, choodait'ee tachia ni p'anīde.

²⁶ Māgá choodai Tachi Ak'ōre Jaurepa tachi k'aripapari perā, audú k'īsia paraa p'anadak'āri maa-e pirā tachi t'āride juatau wēe pik'a p'anadak'āri. Māga p'anīde tachi k'īradoopa p'oyaa it'aa t'īda-e pak'āri Ak'ōremaa, iru Jaurepa enenee nībi tachi pari iyapaa bidepai, pedee wēe. ²⁷ Māpai Tachi Ak'ōrepa tachi ijāapataarā t'āride iru bi k'awapari perā, ūripari ichi Jaurepa jara k'inia bi tachi k'ap'ia pari. Ichi Jaurepa ichita iidipari irua k'inia bik'a.

²⁸ Mapa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa pia uchiapiit'ee jōmaweda ne-inaa p'asaru ichi k'inia iru p'anīrāmaa. Māga ooit'ee ichiata māirā jirida perā Cristode ijāadamerā. ²⁹ Eperārā ooi naaweda, Tachi Ak'ōrepa k'awaji māirāpa iru k'inia iru p'anadait'ee. Mapa k'īsia iru baji māirā ichi warra jāk'a papiit'ee. Cristo chi Warra naapema paji. Maap'eda irude ijāapataarā iru ipemaarāk'a

p'aneejida. ³⁰ Pia jarait'eera, naaweda Tachi Ak'õrepa k'awaji eperãarã ùk'uruurãpa iru k'inia iru p'anadait'ee. Mapa mãirã jiripari Cristode ijãadamerã. Mãpai, ijãadak'ãri, irua ãchi p'ek'au k'achia wëe ak'ipari ichi warra Cristo ak'iparik'a. Maperãpi ãra p'anapiit'ee ichi trua k'ïra wãree bide.

Cristode ijãapata k'aurepa Tachi Ak'õrepa tachi k'inia iru bapari

³¹ K'ïsiadak'ãri jõmaweda Tachi Ak'õrepa ooparide tachi ijãapataarã k'aripait'ee, ¿k'ãata waa jaradaima? Tachi Ak'õrepa tachi mägá k'aripapari pirã, ¿k'aipa tachi k'achia ooima? ³² Tachi Ak'õrepa wãak'a-e paji pirã ichi Warra piupik'ãri tachi pari, audupïara wãak'a-e pait'ee ne-inaa awaraa ichia jara bi teeit'ee tachi Cristode ijãapataarãmaa. ³³ ¿K'aipa Tachi Ak'õrepa jirit'eradaarã imiateeima, irua ãra pia-ee ak'imerã? Tachi Ak'õrepata tachi p'ek'au k'achia wëe ak'ipari Cristopa ooda k'aurepa. ³⁴ Mãga-e pirã, ¿k'aipa Cristode ijãapataarã atuapiima? Jesucristo piuji mãik'aapa chok'ai p'irabaiji tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. Maap'eda it'ari Tachi Ak'õre juaraare banaji chupiria iidit'ee Ak'õremaa tachi pari. ³⁵ Mãga-e pirã, ¿k'aipa tachi ãyaa ataima Cristo juadeepa, irua tachi k'inia-ee iru bamerã? Mägá ãyaa wãda-e pai nepirade baairuta pijida maa-e pirã audú k'ïsia jõni pijida maa-e pirã awaraarãpa tachi k'achia ooruta pijida Cristode ijãapata perã maa-e pirã jarrapisia jõni pijida maa-e pirã p'aru wëe p'ani k'aurepa chupiria chitooni pijida maa-e pirã awaraarãpa tachi jiriruta pijida miapidait'ee wa peedait'ee. ¡Ne-inaa apidaapa tachi ãyaa

wãpida-e Cristo juadeepa! ³⁶ Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

'Ak'õre, taipa pi k'inia iru p'anapata perã, k'achia beerãpa tai ip'ii jiripata peedait'ee. Oveja peepataarãpa oveja iru p'anapatak'a ateedak'ãri peedait'ee, mãga pik'a mãgee k'achia beerãpa tai iru p'ani.' (Sal 44.22)

³⁷ K'achia beerãpa tachi ijãapataarã at'ãri mãgã iru p'ani mĩda, tachia ne-inaa jõmaade ãchi p'oyaapata, tachi k'inia iru baparipa k'aripapari perã. ³⁸ Cristopa tachi mãgã k'inia iru bapari perã, michi t'ãriipa mia nãga ijãa bi. ãyaa wãda-e iru juadeepa piuruta pijida maa-e pirã mia jõni pijida na eujãde p'ani misa. Cristo juadeepa tachi ãyaa wãpida-e pai angeleerãpa, netuaraarãpa, na p'ek'au eujãdepemaarã waibiarãpa pida. Apidaapa mãgã wãpida-e pai ne-inaa ïrapema wa t'ëepema ewari cherude. ³⁹ It'ipiara wãruta pijida pajãde maa-e pirã edupiara wãruta pijida eujã ek'ari maa-e pirã t'imipiara wãruta pijida na p'ek'au eujãde, ãyaa wãda-e pai iru juadeepa. Mia mãga jara bi wẽ-e perã ne-inaa tachi ãyaa wãpiit'ee Tachi Ak'õre juadeepa Tachi Waibia, Jesucristopa, tachi k'inia iru bapari perã.

9

Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã jir'it'erada

¹ Mi Cristode ijãadak'ãriipa, araa bi iru ome. Tachi Ak'õre Jaurepa k'awapipari mia wãarata jararu. Ma awara michi t'ãriipa ichiaba k'awa bi seewa jara-e nãga jarak'ãri. ² Mi audú t'ãri p'ua nĩbi michi auk'aarã, judiorãpa Cristode ijãadak'aa perã.

³ Piara bak'aji Cristopa mi yiaraa iru bada paara, michi auk'arã atuadai k'ãyaara. ⁴ ãra Israeldeepa uchiajida. Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa ãra jirit'eraji ichideerã p'aneedamerã. Mãgã ichi warrarãk'a p'aneejida. Iru bapachi ãra chonaarã t'ãide. Mãga nide iru k'ïra wãree unujida. ãra chonaarãmaa jaraji ichia ooit'ee Abrahamdeepa uchiadap'edaarã k'ap'ia pari. Ichi ùraa p'ãpiji ãra chonaarãmaa mãik'aapa mãirãdepema ùk'uru awara biji mimiadamerã ichi-it'ee. Jaraji ãra chonaarãmaa sãga it'aa iidipataadaipia bi. ãra chonaarãmaa jarada chok'ara jaraji ãra pia ak'i bapariit'ee mãik'aapa eperã pëit'ee ãra k'aripade. ⁵ ãra uchiajida tai chonaarã Abrahamdeepa, Isaacdeepa, Jacobdeepa. Maap'eda Tachi Ak'õre Waibia Jesucristo, chi ne-inaa jõmaweda ak'ipari t'ok'ãri eperã k'ap'ide, ãchi auk'aa paji, ichiaba ma chonaarãdeepa uchiada perã. ¡Maperã ichita gracias jaradãma irumaa! ¡Amén!

⁶ Mãgara ¿k'ãata jaraima? ¿Tachi Ak'õrepa oo-e pajik'ã ichia ooit'eeda adak'a Israel pidaarã ome? ¡Mãga ooji! Mamãda ichi-it'ee jõmaweda Israeldeepa uchiadap'edaarã wãara Israel pidaarã-e. ⁷ Ichiaba ichi-it'ee jõmaweda Abrahamdeepa uchiadap'edaarã wãara Abraham warrarã-e. Tachi Ak'õre Ùraa p'ãdade jara bi:

'Mia Isaacdeepa uchiadait'eerã pia ak'it'ee, pi mide ijãapari perã.' *(Gn 21.12)*

⁸ Ak'õrepa mãga jarada perã, k'awa p'ani iru-it'ee Isaacdeepa uchiadap'edaarã aupai Abraham warrarã, Abrahampa awaraa warrarã ooji mãda. Tachi Ak'õrepa Isaacdeepa uchiadap'edaarã mãga

ak'ipachi, āra uchiadap'edaa perā irua Abraham-maa jarada k'aurepa. ⁹Tachi Ak'ōrepa māgaji Abraham-maa:

'Añomaa mi waya cheit'ee māik'aapa Sarapa warra t'oit'ee.' (Gn 18.10)

¹⁰Ma awara ai t'ēpai tai judiorā chonaa Isaacpa me-iso ooji chi wēra Rebeca ome. ¹¹Mamīda ma me-iso t'odai naaweda, Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru baji aba jirit'erait'ee māik'aapa waibiara papiit'ee chi apema k'āyaara. Ak'ōrepa māga ooji ma warrarāpa waide ne-inaa pia wa k'achia oodae p'anajida mīda. Māga ook'āri, k'awapiji ichiata eperā jirit'erapari oomerā ichia oopi bik'a.

¹²Jirit'era-e ma eperāpa ne-inaa pia oopari perā. Jip'a jirit'erapari ichia k'inia bik'a. Māga k'awa p'ani Ak'ōrepa Rebecamaa nāga jarada perā: 'Chi naapema chi t'ēpema jua ek'ari bait'ee.' (Gn 25.23)

¹³Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade ichiaba jara bi:

'Jacob jirit'eraji. Jōdee Esau unuamaa iru baji.' (Mal 1.2-3)

¹⁴Māgara ¿k'āata jaradaima? ¿Tachi Ak'ōrepa pia oo-e bik'ā, aba pipiara ak'ipari perā chi apema k'āyaara? ¡Māga-e! ¹⁵Mia māga jara bi Tachi Ak'ōrepa Moise-maa nāga jarada perā:

'Mia chupiria k'await'ee mia chupiria k'awaa k'inia biirā. Pia ak'it'ee mia pia ak'i k'inia biirā.' (Ex 33.19)

¹⁶Māga jarada perā, k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa eperāarā jirit'erapari k'aripait'ee, ichia āchi chupiria k'awaa k'inia bairā. Jirit'era-e āchia māga k'inia p'anadairā maa-e pirā ne-inaa pia

wa k'achia oo p'anadairã. ¹⁷ Ichiaba Ak'õrepa ichi ùraa p'ãdade jaraji Egiptodepemaarã poro waibia Faraonmaa:

'Mia pi rey papiji mãik'aapa pi k'ĩrapite ooji ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Mãga ooji mia pi nepirade baaipida k'aurepa, na p'ek'au eujãdepemaarãpa k'awaadamerã Mita, jõmaarã Ak'õre Waibia.' *(Ex 9.16)*

¹⁸ Mãga jarada perã, k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa chupiria k'awaapari ichia chupiria k'awaa k'inia bĩrã mãik'aapa k'ĩri k'isuapipari ichia mãgá oopi k'inia bĩrãmaa.

¹⁹ Mamĩda parãdepemapa mĩmaa iidii: "Mãga pirã, ¿sãgap'eda Tachi Ak'õrepa k'ĩri k'isua p'anĩrã miapiit'eema? ¿Iru k'aurepa mãgá p'anapata-ek'ã?" ²⁰ Mia ma iidida nãga p'anaut'ee. Pi na p'ek'au eujãdepema. Mãga bita, ¿Tachi Ak'õrepa ne-inaa oopari iidipia bik'ã?

'Ma awara pi, Ak'õrepa ooda, iidipia bik'ã: "¿Sãap'eda mi nãgá oojima?" ' *(Is 29.16; 45.9)*

²¹ K'ĩsĩaji nãgide. Chok'o k'aparipa ichi yooro p'e iru bidee chok'o k'ĩra t'ãdoo k'apari, ichia k'inia bik'a. Ma yoorodee k'ai chok'o pi-ia fiestadee ateeit'ee mãik'aapa ai yoorodee k'ai chok'o jĩp'aa teeda iru bait'ee.

²² Tachi Ak'õrepa mãga pik'a oopari na p'ek'au eujãdepemaarã ome. Ichia k'ĩsia iru bi mĩda p'ek'au k'achia ooyaa p'anĩrã jõpiit'ee, choopari ãra ome ichi ewari waibia ewate paru misa. Mãgá choo k'inia bi pirã, ¿k'ãata jaradaima? ²³ Mãgá chooru pirã k'ĩsia iru bada perã eperãarãmaa ichi k'ĩra

wãree unupii't'ee, ¿k'ãata jaradaima? Irua mãga ooji tachi chupirria k'awaak'ãri mãik'aapa tachi k'ap'ia ichi k'ïra wãree unupik'ãri awaraarãmaa. ²⁴ Tachi Ak'õrepa tachita jiriji judiorã t'ãideepa mãik'aapa judio-eerã t'ãideepa, tachi jõmaweda auk'a Cristode ijãadamerã. ²⁵ K'awa p'ani Ak'õrepa mãga k'ïsia iru baji, iru pedee jarapari Oseamaa jarapida perã:

'Michi eperãarã-ee p'anadap'edaarã t'ïjaradait'ee "michi eperãarã" mãik'aapa eperãarã mia k'inia-e badaarã t'ïjaradait'ee "eperãarã mia k'inia iru bïrã".'

(Os 2.23)

²⁶ Awara ãi Ak'õre Ûraa p'ãdade Oseapa ichiaba jaraji:

'Mia eperãarãmaa jara badamãi: "parã michi p'uuru pidaarã-e", mãgïrãmãi ãchideepa uchiadap'edaarãmaa "Ak'õre ichita chok'ai bapari warrarãda" adait'ee.'

(Os 1.10)

²⁷ Ma awara Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaíapa jaraji:

'Israel pidaarã ipu tau nãusaak'a p'usa ide chok'ara p'ani mïda, Tachi Ak'õrepa ãra chok'ara-ee uchiapiit'ee k'achia beerã juadeepa. ²⁸ Taarã-e nide Tachi Ak'õrepa eperãarã chok'ara jõpiit'ee.'

(Is 10.22-23)

²⁹ Mamïda ai naaweda Isaíapa ichiaba jara baji:

'Jõmaarã Ak'õre Waibiapa tachi warrarã chok'ara-ee p'anïrã k'aripa-e pada paara, k'iniik'ajida Sodoma pidaarãk'a mãik'aapa Gomorra pidaarãk'a.'

(Is 1.9)

Judiorã Cristode ijãadaamaa p'anadap'edaa

30 Tachia ¿k'ãata k'awaadaima k'ĩsiadak'ãri Ak'õrepa mãga oodade Israel pidaarã ome? K'awa p'ani judio-eerãpa Tachi Ak'õre jirida-e p'anajida. Mamĩda ĩrã p'ek'au k'achia wẽe p'anapata Tachi Ak'õre k'ĩrapite, Cristode ijãapata perã. 31 Jõdee Israel pidaarãpa Tachi Ak'õre jiri p'anajida mãik'aapa oo k'inia p'anajida iru ũraa p'ãdade jara bik'a, irua ãchi pia ak'imerã. Mamĩda p'oyaa ooda-e paji jõmaweda ma ũraade jara bik'a. 32 ¿Sãgap'eda mãga p'anajida? Cristode ijãa p'aneedai k'ãyaara Tachi Ak'õrepa ãchi pia ak'imerã, Ak'õre Ũraa Moisemaa p'ãpidak'a oo k'inia p'anapachida. Mamĩda Ak'õrepa Cristo pëiji ichi o ak'ipimerã. Mapa irude ijãa k'iniada-e pak'ãri, ma o atuajida. 33 Oojida Ak'õrepa jaradak'a chonaarãweda ichi ũraa p'ãdade:

'Judiorã t'ãide Siõn p'uurude mia eperã mãu pipiara bik'a papiit'ee. Ara eperã t'ĩutiparik'a mãumaa, mãga pik'a eperãarã chok'ara t'ĩuti pik'adait'ee ma mãu pipiara bi k'aurepa. Mamĩda chi irude ijãa bi t'ãri o-ĩa bapariit'ee Ak'õre k'ĩrapite.' (Is 8.14; 28.16)

10

1 ĩpemaarã Cristo k'aurepa, t'ãriipa mia k'inia bi judiorãpa Cristode ijãadamerã. It'aa t'ĩipari Tachi Ak'õremaa ãra chupiria k'awaamerã, mágã o k'achiadeepa uchiadamerã. 2 Michi taupa unu bi ãrapa Ak'õre net'aa k'awa k'inia p'ani. Mamĩda wãara iru k'awadak'aa. 3 K'awa k'iniadak'aa Ak'õrepa Cristode ijãapataarã p'ek'au k'achia wẽe beepipari. K'ĩsiapata ne-inaa pia oo p'anipa Tachi

Ak'õrepa ãchi pia ak'it'ee. Maperã Cristode ijãa k'iniada-e. ⁴ Mamĩda Cristopata ichideerã uchiapi-
pari Tachi Ak'õre Ūraa p'ãdade jara bi jua ek'ariipa,
oopataadamerã irua jara bik'a. Maperã Tachi
Ak'õrepa Cristode ijãapataarã p'ek'au k'achia wẽe
ak'ipari.

⁵ Moisepa p'ãdade jara bi:

‘Eperãpa ook'ãri jõmaweda Ak'õre Ūraade jara bik'a,
ichita bapariit'ee ma ūraade jara bik'a.’ (*Lv*
18.5)

⁶ Mamĩda p'ek'au k'achia wẽe beerã Cristode
ijãa p'ani k'aurepa, mãgiirãpa auk'a jaradai
Moisepa jaradak'a Tachi Ak'õre k'awa k'inia
p'anadap'edaarãmaa:

‘K'ĩsianáati pãchi t'ãridepai: “¿K'aita wãima Ak'õre
eujãdee irua k'inia bi k'awaade?” ’ (*Dt*
30.12)

(pia jarait'eera, Cristo chemerã Ak'õre eujãdeepa.)

⁷ Maa-e pirã:

‘ “¿K'aita piudap'edaarãmaa wãima Ak'õrepa k'inia
bi k'awaade?” ’ (*Dt 30.13*)

(pia jarait'eera, Cristo chemerã iru
iadap'edaamãiipa.) ⁸ Mãga k'ĩsiadai k'ãyaara,

jaradaipia bi Ak'õre Ūraade jara bik'a:

‘Nãgaweda Tachi Ak'õrepa jara pẽida k'awa
p'ani, mãgí pãchi it'aideepa jarapata perã
mãik'aapa pãchi t'ãride k'awapata perã.’ (*Dt*
30.14)

Mãgí pedee Moisepa p'ãdadepemak'a ichiaba
taipa jarateepata jõmaarãmaa: t'ãriipa Cristode
ijãapataadamerã. ⁹ Eperãpa jara bi pirã: “Jesucristo
Michi Waibia” mãik'aapa t'ãriipa wãara ijãa bi

pirã Tachi Ak'õrepa Cristo chok'ai p'irabaipiji, Tachi Ak'õrepa ma eperã wãpiit'ee ichi truadee. ¹⁰ T'ãripa Cristode wãara ijãadak'ãri, p'ek'au k'achia wëe p'aneepata Ak'õre k'irapite. Ma awara tachi it'aideepa jaradak'ãri, "Jesucristo Mìchi Waibia", ak'ipipata irua tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji.

¹¹ K'irãpãti Ak'õre Ûraa p'ãdade ichiaba jara bi: 'Eperã Cristode ijãa bi k'ira pia-ee ba-e pait'ee Ak'õre k'irapite.' (Is 28.16)

¹² Mãga jara bairã k'awa p'ani judiorã, judioeerã ome auk'a p'ani Tachi Ak'õre k'irapite, Cristode ijãadak'ãri. Iruta Jõmaarã Waibia. Auk'a k'aripapari chi chupiria iidirutaarã ichimaa, ãchi auk'a k'inia iru bapari perã. ¹³ Maperã k'awa p'ani na Ak'õre Ûraa wãarata jara bi:

'Tachi Ak'õrepa ichimaa chupiria iidirutaarã k'aripa atait'eeda aji, atuanaadamerã.' (Jl 2.32)

¹⁴ Mamida ¿sãga chupiria iididaima, irude ijãada-e p'ani pirã? Ichiaba ¿sãga irude ijãadaima, irua ooda ãchi-it'ee ùrida-e p'ani pirã? Ma awara ¿sãga ùridaima irua ooda ãchi-it'ee, eperãpa mãga jara-e pirã ãchimaa? ¹⁵ Mãgí eperã, ¿sãga wãima jarateede, awaraarãpa iru pëida-e p'ani pirã? Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bi:

'Eperãarã o-ãdaipata awaraarãpa pedee pia ãchimaa jara chedak'ãri.' (Is 52.7)

¹⁶ Mamida jõmaarãpa ùri k'iniada-e p'ani, Ak'õre pedee pia jara chedak'ãri. Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaíapa p'ãdade jara bairã: 'Tachi Ak'õre, ¿k'aipa ijãajima aji, taipa jarateedap'edaa?' (Is 53.1)

17 Ma jõma jara aupadade k'ĩsiadak'ãri, k'awa p'ani eperãarãpa ũridak'ãri Cristopa ooda ãchi-it'ee, mãgapĩ irude ijãapata.

18 Mãga pirã, ¿sãgap'eda judiorãpa ijãada-e paji? ¿Ũrida-e pajik'ã Cristopa ooda ãchi-it'ee? ¡Ũrijidapi! Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

‘Tachi Ak'õrepa ooda jaratepachida jõmaarãmaa; na p'ek'au eujãdepema t'imí beerãmaa paara k'awapijida irua ooda.’ *(Sal 19.4)*

19 Mãga pirã, waya iidit'ee: ¿sãgap'eda ijãada-e pajima? ¿K'awada-e pajik'ã ãchia ũridap'edaa? ¡K'awajidapi! Naapiara mia k'irãpapi k'inia bi Moisepa p'ãdade jara bi:

‘Tachi Ak'õrepa nãga jara bi ichi eperãarãmaa: Mia parã k'ĩra unuamaa iru p'anapiit'ee michi eperãarã-eerãmaa, ãra mide ijãa k'inia p'anadairã. Ma awara parã k'ĩraupiit'ee mãgĩrã ome, chi parãpa k'ĩsiapata k'ĩsia k'awa-ee beerã.’ *(Dt 32.21)*

20 Ichiaba Isaia pa p'ãdade jĩp'a jara bi:

‘Mi jirida-e p'anadap'edaarãpa mi unujida. Mia unupiji mi k'awa k'iniada-eerãmaa.’ *(Is 65.1)*

21 Jõdee Israel pidaarã ãpĩte jara bi:

‘Ichita mia Israel pidaarã k'aripa k'inia baji. Mamida ãchia oodaamaa p'anapachida mia jara bik'a, mide ijãa k'iniada-e p'anadap'edaa perã.’ *(Is 65.2)*

11

Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã jir'it'erada

¹ Israel pidaarã mǎgá p'anadap'edaa perã, ¿Tachi Ak'õrepa ichi eperãarã yiaraa iru bik'ã? ¡Mǎga-e! ¡Mita Israel pida, Abrahamdeepa uchiada, Benjamín ãreerãdepema! Tachi Ak'õrepa mi yiaraa-e bi. ² Irua Israel pidaarã naaweda jirit'eraji ichi eperãarã papiit'ee. ¿Írã sǎga ãchi yiaraa iru baima? ¿K'irãpa p'ani-ek'ã Ak'õre Úraa p'ãdade jara bi iru pedee jarapari Elías it'aideepa? Israel pidaarã ãpíte mǎgipa Tachi Ak'õremaa jaraji:

³ 'Ak'õre, tai poro waibiarãpa pi pedee jarapataarã peepachida. Ichiaba pia altar oopida ãrik'oojida. Mi aupai pide ijãapari mǎik'aapa írã mi jida jiri p'ani peedait'ee.' (1 R 19.10, 14)

⁴ Mamída Tachi Ak'õrepa Eliamaa p'anauji:

'Mi jua ek'ari eperãarã siete mil iru bi, at'ãri mimaa aupai it'aa t'ípata. Pik'a, ãra jida bedabaidak'aa já ne-inaa juapa ooda Baal k'írapite.'

(1 R 19.18)

⁵ Tachi Ak'õrepa ichi eperãarã ùk'uru ichi jua ek'ari iru badak'a Elías na p'ek'au eujãde bak'ãri, auk'a írapema Cristode ijãa p'anirã jirit'eraji ichi jua ek'ari iru bapariit'ee. Mǎga oopari ãchi k'inia iru bapari perã. ⁶ Maperãpi ma ijãapataarã jirit'eraji. Eperãarã jirit'erada paara ãchia ne-inaa oopata k'aurepa, ãchia Tachi Ak'õremaa jirit'erapik'ajida ma ne-inaa oo p'ani pari. Mamída mǎga-e. Irua ãchi jirit'erapari ãchi k'inia iru bapari perã.

⁷ Mǎgara ¿k'ãata k'ísiadaima Israelde? Jõmaweda Israel pidaarãpa unuda-e paji ãchia jiridap'edaa. Jiripachida Tachi Ak'õrepa ãchi pia ak'imerã, p'ek'au k'achia wëe. Mamída ùk'urupai, chi Tachi

Ak'õrepa jirit'eradaarã Cristode ijãadamerã, wãara mãga p'aneejida iru k'ĩrapite. Jõdee chi apemaarã k'ĩri k'isua p'aneepachida. ⁸ Mapa Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bi:

'Tachi Ak'õrepata ãchi t'ãri chaareepiji. Tau iru p'anajida mĩda, unuda-e paji Tachi Ak'õrepa ãchimaa unupida. Ichiaba k'ĩri iru p'anajida mĩda, ũrida-e paji Tachi Ak'õrepa ãchimaa jarapida. At'ãri mãga p'anapata.' (Dt 29.4)

⁹ Ichiaba Ak'õre Ũraa p'ãdade Rey David it'aideepa jara bi:

'Ak'õre Waibia, pi eperãarãpa k'ĩsiapata Ak'õre ewaria p'anipapai pia ãchi pia ak'ipariit'ee. Mãga k'ĩsia p'anadairã, taawa pia ãchi k'achiade baaipii mãik'aapa miapii. ¹⁰ Ichita ne-inaa oopata pi-it'ee ãchia k'ĩsia p'anik'a, pia wãara oopi k'inia bi k'ãyaara. Maperã taawa pia ãchi tau p'ãriu pik'apii ununaadamerã pia oo bi mãik'aapa ãchi eburuk'uk'ua pik'adaidamerã ãchia ne-inaa k'achia oopata k'aurepa.' (Sal 69.22-23)

Tachi Ak'õrepa judio-eerã k'aripada

¹¹ Waya iidit'ee: ¿Tachi Ak'õrepa ichi eperãarã yiaraa iru bik'ã? ¡Mãga-e! Wãara ijãada-e pada perã Tachi Ak'õrepa k'inia badak'a, k'achiade baaijida. Mamĩda ãchia mãgã ijãada-e pada k'aurepa judio-eerã Cristode ijãa p'aneejida mãik'aapa Ak'õre ode t'ĩujida. Ak'õrepa mãgã judio-eerã o k'achiadeepa k'aripa ataji. Mãga ooji judiorãpa mãirã ijãa p'ani unudak'ãri, auk'a Cristode ijãadamerã mãik'aapa ichi ode t'ĩudamerã. ¹² Judiorã Cristode ijãadaamaa p'anadap'edaa perã, na p'ek'au eujãdepemaarãpa

k'awaadai Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee m̄aik'aapa judio-eerãpa iru p'anadai jõma Tachi Ak'õrepa k'ĩsia iru bi Cristode ijãapataarã-it'ee. Judiorãpa auk'a Cristode ijãadak'ãri, ijãapataarã jõmaweda audupiara o-ĩa p'anadait'ee.

¹³ Írã parã judio-eerãmaa ne-inaa jarait'ee. Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji parã judio-eerãmaa jarateemerã irua pedee pia jara p̄ida Cristode. Mi o-ĩa bi ma-it'ee Ak'õrepa mi jirit'erada perã.

¹⁴ Na mimia oo b̄ipa Tachi Ak'õre-it'ee, k'inia bi michi auk'aarãpa parã ijãapata unudak'ãri, auk'a Cristode ijãadamerã m̄aik'aapa Ak'õre ode t'ĩudamerã.

¹⁵ Mam̄ida Cristode ijãada-e p'anadap'edaa perã, na p'ek'au eujãdepemaarã awaraarãpa irude ijãadai m̄aik'aapa t'ãri auk'a p'anapataadai Tachi Ak'õre ome. Tachi Ak'õrepa ma judiorã at'ãri p'oyaa pia ak'i-e, m̄aga ijãada-e p'anadairã. Mam̄ida ijãadak'ãripi, Ak'õrepa ãchi pia ak'ipariit'ee. Ak'õrepa chok'ai p'irabaipidaarãk'a p'anadait'ee.

¹⁶ K'ĩsiadáma nãgide. Judiorãpa trigo naapiara ewadak'ãri, m̄aḡi awara b̄ipata aĩdee masa oodap'eda, pan oodait'ee Tachi Ak'õre-it'ee. Mam̄ida Ak'õrepa trigo jõmaweda waripipari perã, wãara ma masa jõmaweda ichi-it'ee. M̄aga pik'a Tachi Ak'õrepa judiorã chonaarãwedapema Abraham awara b̄iji ichi-it'ee, Abrahampa ijãa bada perã irua jarada. Mam̄ida wãara Abrahamdeepa uchiadap'edaarã jõmaweda ichi-it'ee, m̄aga ijãadak'ãri.

¹⁷ Abraham pak'uru k'arrak'a bi judiorã-it'ee. Mam̄ida olivo b̄iri uupataarãpa chi jua

t'iap'epatak'a ma pak'uru pipiara chaumerã, mãga pik'a Tachi Ak'õrepa Israel pidaarã ùk'uru t'iap'e pik'aji, Cristode ijãadaamaa p'anadap'edaa perã. Mãpai pak'uru ak'ipataarãpa ma pak'uru jua t'iap'edap'edaamãi awaraa pak'uru jua t'i bïpatak'a mãgee jida chaumerã, mãga pik'a Tachi Ak'õrepa parã judio-eerã t'i pik'a biji judiorã k'ãyaara, Cristode ijãapata perã. ¹⁸ Tachi Ak'õrepa parã judio-eerã ome mãgá ooji mïda, k'Ïsiadaik'araa bi parã pipiara p'ani judiorã k'ãyaara. Æra parã naaweda ma pak'uru k'arradepema juak'a p'anajida. Ma pak'uru k'arrak'a bi chok'ai-e bi parã, chi jua t'i pik'a bida k'aurepa. Parã chok'ai p'ani ma pak'uru k'arrak'a bi k'aurepa. Judiorã k'aurepata parãpa Tachi Ak'õre k'awa p'ani.

¹⁹ Parãdepemapa jarai: “Mamïda Tachi Ak'õrepa mi t'i pik'a biji ma k'arrak'a bide judiorã k'ãyaara.”
²⁰ Pia bi. Mamïda k'irãpãji Ak'õrepa ma judiorã t'iap'e pik'aji Cristode ijãadaamaa p'anadap'edaa perã. Pi Cristode ijãapari perãta, t'i pik'a biji. Audua bai k'ãyaara, jïp'a Tachi Ak'õre waaweeipia bi. ²¹ Tachi Ak'õrepa ichi eperãarã t'iap'e pik'aji pirã Cristode ijãadaamaa p'anadap'edaa perã, audupiara parã t'iap'e pik'ait'ee ijãa amaadaruta pirã. ²² Tachi Ak'õre t'ãri pia bapari Cristode ijãapataarã ome. Mamïda Cristode ijãadaamaa p'anãrã pia ak'i-e. Maperã pi ijãa beeru pirã, t'ãri pia bapariit'ee pi ome. Mamïda ijãa amaaru pirã, waa pia ak'i-e. Pi t'iap'e pik'ait'ee ijãadak'aa beerã ome ooparik'a. ²³ Jõdee, naaweda Cristode ijãadaamaa p'anadap'edaarãpa ijãaruta pirã, Tachi Ak'õrepa ãchi pia ak'it'ee Cristodeerã

ak'iparik'a. Āra waya t'i pik'a biit'ee āra naaweda p'anadap'edaak'a. Māga ooi Tachi Ak'ōre-it'ee ne-inaa audú chaaree wē-e perā. ²⁴ Irua pi, judio-ee bita, o k'achiadeepa k'aripa ataru pirā Cristode ijāapari perā, audupɪara judiorā mǎgá k'aripait'ee, Cristode ijāadak'āri. Māga ooit'ee āchi uchiadap'edaa perā irua eperā jirit'erada Abrahamdeepa.

Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā k'aripait'ee

²⁵ Īpemaarā Cristo k'aurepa, ĩrá mia parā judio-eerāmaa ne-inaa awaraarāpa waide k'awadak'aa k'awapi k'inia bi, k'ĭsianaadamerā judiorā k'āyaara pipɪara p'ani. Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā ũk'uru k'ĭri k'isuapiji judio-eerāpa irua jara pēida pia ũridap'eda, Cristode ijāadamerā mǎik'aapa Tachi Ak'ōre ode t'ĭudamerā. Mamĭda ichita mǎga-e pait'ee. Īp'a mǎga p'asait'ee ijāarutamaa jōma judio-eerā irua k'ĭsia iru bi ijāadamerā. ²⁶ Ma t'ēpai, Israel pidaarā chok'ara auk'a Cristode ijāadait'ee mǎik'aapa Ak'ōrepa āra o k'achiadeepa k'aripa atait'ee, iru ũraa p'ādade jara bik'a:

'Tachi K'aripapari uchiait'ee Israel pidaarā t'āideepa, Sión p'uurudeepa. Jacobdeepa uchiadap'edaarā o k'achiadeepa k'aripa atait'ee. ²⁷ Maapai mia jaradak'a Jacobmaa, ichideerā pia ooit'ee āchi p'ek'au k'achia wēpapak'āri.'

(Is 59.20-21)

²⁸ Parā judio-eerā k'aurepa ĩrá Tachi Ak'ōrepa Israel pidaarā yiaraa iru bi, āchi ijāada-e p'anadairā irua pedee pia jara pēida Cristo k'ap'ia pari. Mamĭda Ak'ōrepa naaweda Israel pidaarā jirit'eraji. Mapa at'āri āchi k'inia iru bapari

māik'aapa pia ak'i bapari. Māga oopari māga ooit'eeda ada perā āchi chonaarāmaa. ²⁹ Tachi Ak'ōrépata ichita oopari ichia jara bik'a. Mapa ichi eperāarā atabēi-e pait'ee. Ichita āchi pia ak'i bapariit'ee ichia jaradak'a āchi chonaarāmaa. ³⁰ Naaweda parā judio-eerāpa oodaamaa p'anapachida Tachi Ak'ōrepa jara bik'a. Mamīda judiorā Ak'ōre Waibiapa ichi Warra pēidade ijāadaamaa p'anadap'edaa perā, Tachi Ak'ōrepa parā judio-eerā chupiria k'awaaji. ³¹ Irapema judiorā at'āri oodaamaa p'anapata Ak'ōrepa jara bik'a. Mamīda Tachi Ak'ōrepa parā judio-eerā chupiria k'awaadak'a Cristode ijāadak'āri, auk'a chupiria k'awaait'ee judiorā, māgá ijāadak'āri. ³² Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarā judiorā māik'aapa judio-eerā ichiak'au bijī āchia oo k'iniata oodamerā. Māga ooji ak'ipiit'ee ichia chupiria k'awaapari p'ek'au k'achia oopataarā, judiorā, judio-eerā paara.

Pedee pia jarada Tachi Ak'ōrede

³³ ¡Wāara Tachi Ak'ōre k'īsia k'awaa bapari! Jōmaweda pia oopari ichia ne-inaa jōma k'awapari perā. Tachi eperāarāpa k'awada-e irua k'īsia iru bi. Ichiaba k'awada-e sāgap'eda irua eperāarāmaa ne-inaa oopari.

³⁴ ¿Ak'ōre Ūraa p'ādade nāga jara bi-ek'ā? '¿K'aipa k'awaaima Tachi Ak'ōre k'īsia māik'aapa k'aipa iru ūraaima? Iruata ne-inaa jōma k'awapari.' *(Is 40.13)*

35 ‘¿K'aipa ne-inaa teeima Tachi Ak'õremaa, irua jõdee ma pari ne-inaa awara teemerã?’
(*Job 41.11*)

36 Eperãpa mǎgá p'oyaa tee-e, Tachi Ak'õre juadeepa ne-inaa jõmaweda uchiapari perã. Ichiata ne-inaa jõmaweda ak'i bapari. Ne-inaa jõmaweda nĩbi ichi-it'ee. Mapa ichita jaradaipia bi: “Ak'õre, ipi jõmaarã k'ãyaara waibiara bi! ¡Amén!”

12

Cristodeerã sãga p'anapataadaipia bi

1 Ipemaarã, mia nãga ũraait'ee: Tachi Ak'õrepa eperãarã chupiria k'awaapari perã, at'ãri chok'ai p'ani misa, oopiti Tachi Ak'õremaa irua k'inia bik'a pi ome. Mǎgá pãchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ia p'oyaadai, p'anapataadait'ee Ak'õrepa k'inia bik'a. Ichiaba mǎgá ak'ipidai parãpa wãara Tachi Ak'õre k'inia iru p'ani. ² Oonãati na p'ek'au eujãdepema ijãadak'aa beerãpa oopatak'a. Mãirãpa k'ĩsiapata ãchia oo k'inia p'anidepai. Parã jõdee, k'ĩsiadaipia bi Ak'õrepa k'inia bik'a. Mǎgá k'awaadait'ee Ak'õrepa k'inia bi ne-inaa pia, k'achia wẽe; ne-inaa irua pia ak'ipari.

³ Tachi Ak'õrepa mi pia ooji mi jirit'erak'ãri parãmaa jarateemerã. Maperã mia ũraait'ee parãdepema apidaapa k'ĩsianaadamerã: “Mi pipiara bi awaraarã k'ãyaara”. Ma k'ãyaara k'ĩra jĩp'a jiriipia bi Ak'õrepa oopi k'inia bi mãik'aapa t'ãriipa mǎga oopia bi, it'aa iidi bi misa irua k'aripamerã. ⁴ Tachi k'ap'iade nãgee ne-inaa chok'ara iru bi; bĩri t'iait'ee; jua ne-inaa jitait'ee; mǎgee ne-inaa. Ma

chaachaa ne-inaa awara-awaraa oopari. Auk'a oodak'aa. ⁵ Māga pik'a bi tachi Cristode ijāapataarā. Tachi jōma araa p'ani iru ome. Mapa auk'a araa p'ani apemaarā ijāapataarā ome k'ap'ia apai bik'a.

⁶ Mamīda Tachi Ak'ōrepa k'aripak'āri, ne-inaa awara-awaraa oopata, irua oopi k'inia bik'a tachi chaachaa.

Ichi ūraa jarapiru pirā tachidepema abaamaa, māgipa māga ooipia bi t'āripa, Ak'ōremaa k'aripa iidi bi misa. ⁷ Awaraamaa ijāapataarā k'aripapiru pirā, māga ooipia bi. Awaraamaa jarateepiru pirā, ichiaba māga ooipia bi. ⁸ Awaraa k'ariparu pirā chīara t'āri o-īapiit'ee, māga ooipia bi. Awaraamaa p'arat'arapiru pirā, t'āri pia p'arat'a waibia teeipia bi chupiria beerā k'aripait'ee. Awaraamaa eperā waibia papiru pirā, pia ak'ipia bi ijāapataarā ichi jua ek'ari p'anīrā. Awaraa k'ariparu pirā chīara chupiria k'awaamerā, t'āri o-īa māga ooipia bi.

Cristode ijāapataarā chik'inia p'anapataadaipia bi

⁹ Awaraarā t'āri jīp'a k'inia iru p'anadaipia bi. Ne-inaa k'achia k'īra t'ādo oodaik'araa bi. Māgee ne-inaa unuamaa iru p'anapatāati. Pia aupaita jiridaipia bi oodait'ee. ¹⁰ Chik'inia p'anapataadaipia bi, tachi ēreerā ome p'anapatak'a. Audua p'anadaik'araa bi. Ma k'āyaara awaraa ijāapataarā pipiara ak'idaipia bi tachi k'āyaara.

¹¹ K'oo-idaa p'anadaik'araa bi. T'āripa oodaipia bi Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a. Māgā oodait'ee Tachi Waibia Jesucristopa oopi k'inia bik'a.

¹² O-īa p'anadaipia bi ni p'ani misa Tachi Ak'ōre eujādee wādait'ee. Choodaipia bi nepirade

baaidak'ãri. Ichita it'aa t'ĩpataadaipia bi Tachi Ak'õremaa.

13 Awaraa ijãapataarã chupiria k'awaadaipia bi mãik'aapa ne-inaa wëe p'ani pirã, ãramaa teedaipia bi. Awaraarã pãchi t'ãide p'asia chedak'ãri, t'ãri pia auteebaidaipia bi. K'ãidait'ee wëe p'ani pirã, pãchi tede k'ãipiti.

Awaraarã ome k'ãiwee p'anapataadaipia bi

14 Awaraarãpa parã jiridak'ãri ne-inaa k'achia oodait'ee, it'aa iiditi Ak'õrepa ãra chupiria k'awaamerã mãik'aapa bendiciamerã. Iidináati Ak'õrepa ãra maldiciamerã.

15 Awaraarã o-ĩa p'anadak'ãri, auk'a o-ĩa p'anadaipia bi. Jõdee t'ãri p'ua p'anadak'ãri, auk'a jëedaipia bi.

16 T'ãri auk'a p'anadaipia bi awaraa ijãapataarã ome. Jĩp'a jiridaipia bi Ak'õrepa parãmaa oopi k'inia bi. K'ĩsiadaik'araa bi parã awaraarã k'ãyaara pipiara p'ani. Auk'a k'õp'ãyo meraadaipia bi chupiria beerã ome mãik'aapa p'arat'ara beerã ome. Audua p'anadaik'araa bi.

17 Awaraarãpa parã k'achia oodak'ãri, auk'a oonáati. Ichita ne-inaa pia óoti awaraarãpa unudamerã Cristo k'aurepa parãpa ne-inaa pia oopata. 18 Awaraarã nepira jiriyaa p'ani mĩda, parã jõdee k'ãiwee p'anapatáati chĩara ome. 19 ĩpemaarã k'iniarã, k'ĩra jõ-ee p'ananáati. Ma k'ãyaara ichiak'au bitĩ, Tachi Ak'õrepa ãrapa oodap'edaa ak'imerã mãik'aapa miapimerã ichia k'inia bik'a. Mia mãga jara bi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bairã:

‘Mia aupaita eperãarãpa oopata ak'ipari jarait'ee pia wa k'achia. Miata p'ek'au k'achia oopataarã miapiit'ee.’ (Dt 32.35)

20 Awara ãi ichiaba jara bi:

‘Eperãpa pi k'ĩra unuamaa iru bi pirã, nãgã ooipia bi. Mãgí jarrapisia bak'ãri, nek'opíji mãik'aapa opisia bak'ãri, ne-inaa topíji. Mãgã ooru pirã, iru k'ĩra nejasiapiit'ee mãik'aapa irua pĩmaa k'achia oo k'inia bi oo-e pai.’ (Pr 25.21-22)

21 K'ĩrak'aupai ne-inaa k'achia oodai. Ma k'ãyaara k'achia p'oyáati ne-inaa pia oo p'anipa.

13

Tachi poro waibiarãpa jara p'anik'a oodaipia bi

1 Írá mia ũraait'ee parã jõmaarãpa pãchi poro waibiarã waaweedamerã. Oopataáati charraarãpa jara p'anik'a. Mãga oodaipia bi Tachi Ak'õrepa pãchi waibiarã papida perã parã ak'idamerã. Tachi Ak'õrépata eperãarã poro waibiarã jõmaweda mãga papipari. 2 Maperã ooda-e pirã ãrapa jara p'anik'a, ichiaba ooda-e pai Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bi parãmaa. Ma awara ma charraarãpa parã miapidait'ee, mãga ooda-e pirã. 3 Tachi charraarãpa ne-inaa pia oopataarã p'erapida-e. Ne-inaa k'achia oopataarãta p'erapipata. Maperã k'ãiwee p'ana k'inia p'ani pirã charraarã ome, pia óoti. Mãgã ãrapa parã pia ak'ipataadait'ee. 4 Tachi Ak'õrepa ma charraarã biji parã k'aripadamerã k'achia beerã juadeepa. Mamĩda pia ne-inaa k'achia ooru pirã, wãara waaweedaipia bi, ma charraarãpa pi ome oodait'ee perã k'achia beerã

ome oopatak'a. ãchi jua ek'ari p'anĩrã pëidait'ee pi atade. Ma-it'ee espada anipapata. Mãpai pi atadak'ãri, miapide ateedait'ee, mãga oopi k'inia bairã Tachi Ak'õrepa k'achia oopataarãmaa. ⁵ Maperã óoti pãchi poro waibiarãpa jara p'anik'a. Mãga oodaipia bi k'ĩsia p'ua wëe p'anadait'ee ãra k'ĩrapite mãik'aapa Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Ichiaba mãga oodaipia bi ãrapa parã miapinaadamerã. ⁶ Parãpa impuesto p'aapataadaipia bi mãgí poro waibiarãmaa, ãra mimia oopata pari, Ak'õrepa mãirã mãgá bida perã parã k'aripadamerã. ⁷ Pãchi poro waibiarã jõmaweda waaweedaipia bi. Parãmaa impuesto p'aapiruta pirã, p'áati. Parãmaa ne-inaa aneedap'edaa pari awaraa eujãdeepa p'aapiruta pirã, ichiaba p'áati, aupedeeda-ee.

Cristode ijãapataarã chik'inia p'anapataadaipia bi

⁸ Tewe paraa p'ananáati. Ma k'ãyaara, chik'inia p'anapataadaipia bi. Mãga p'anaruta pirã, oodait'ee Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a:

⁹ 'Miak'ãi p'anĩrã k'ãináati awaraarã ome; eperã peenáati; chĩara net'aa chianáati; chĩara te, wëra, mimiapataarã, ne-animal wa net'aa k'ĩanáati.' *(Ex 20.13-17)*

Ûraa awaraa ichiaba paraa ak'ipiit'ee sãga p'anapataadaipia bi chĩara ome. Mamída ma jõmaweda uchiapata ùraa abaade:

'Awaraarã k'inia iru p'anapatáati, pãchi k'ap'ia k'inia iru p'anapatak'a.' *(Lv 19.18)*

Mãga ooruta pirã, oodait'ee jõma Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a. ¹⁰ Mãgá awaraarã k'inia iru p'anadak'ãri, maarepida ãramaa k'achia ooda-e.

Maperãpi mãga oodak'ãri, oopata jõma Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bik'a.

Idaa pik'a bide p'anapataarã

¹¹ Ma jõma oo p'ani misa, k'irãpãti jõmasaa taarãru tachi Cristode ijãadap'edaadeepa. Írã naawedapema k'ãyaara k'ait'aara p'ani it'aa wãdait'ee. Maperã k'ãi pik'a p'ananaadãma. Ma k'ãyaara oodãma Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a.

¹² Na p'ek'au eujãde p'ani misa, tachi p'ãriu pik'a bide p'ani. Mamãda taarã-ee Cristo waya chek'ãri, ewari chiwidi pik'a unudait'ee. Mapa oo amaadãma ne-inaa k'achia k'ãra t'ãdoo, na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopata mãik'aapa soldaopa armadura jãparik'a chõode wãi naaweda, mãga pik'a oodãma Cristopa oopi bik'a. ¹³ P'anadãma Ak'õre ãdaa pik'a bide p'anapataarã p'anapatak'a, ne-inaa k'achia ooda-ee. Oonaadãma p'ãriu pik'a bide p'anapataarãpa oopatak'a. Åchi piudaipata it'uapa mãik'aapa pariatua pedee nipapata. Ichiaba pariatua wãraarã jiripata ai ome k'ãidait'ee. Ma awara chõo jiripata chãara ome mãik'aapa net'aa k'aurepa chãara k'ãra unuamaa iru p'anapata. ¹⁴ Parã, jõdee, Tachi Waibia Jesucristode ijãapata perã, p'anapatãati iru na p'ek'au eujãde badak'a. K'ãsianãati parã p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'ãpa oo k'inia bide.

14

Awaraa ijãapataarã ãpãte pedee k'achia jaradaik'araa bi

¹ Cristode ijãapari auk'a parãk'a ijãa-e bi pirã, pia ak'iti, awaraa ijãapataarã ak'ipatak'a. ¿Irua mãgã

ijãa-e bîpaa at'ãri Ak'õre Ûraa pia k'awa-e bairã? Mapa iru ome aupedeedaik'araa bi. ² Abaapa ijãai chik'o k'îra t'ãdoo k'oipia bi. Jõdee chi pia k'awa-e bîpa k'îsiai nechiarã k'oik'araa bi, ma k'aurepa Tachi Ak'õrepa iru pia ak'i-e pai jîak'aapa. ³ Maperã ma chik'o k'îra t'ãdoo k'oparipa pia-ee ak'îik'araa bi ma nechiarã k'ok'aa bi. Jõdee ma nechiarã k'ok'aa bîpa k'achia pedeeik'araa bi chi apema ãpîte. Mãga oodaik'araa bi Tachi Ak'õrepa ãchi auk'a pia ak'îpari perã Cristode ijãa p'ani k'aurepa. ⁴ ¿K'aipa pi bîjima chîara mimiapari ak'îmerã jarait'ee irua oopata pia wa k'achia? Mimia chiparipapai ichi jua ek'ari mimiapataarã mãgã ak'îipia bi. Mãga pik'a bi Cristo ichideerã ome. Tachi Waibia Cristopata ichideerãpa oopata ak'îpari jarait'ee pia wa k'achia. Ichiata ichideerãmaa ne-inaa pia oop-
ipari.

⁵ Ne-inaa awaraa jarait'ee parãpa aide k'îsiadamerã. Ijãapari abaapa ijãai ewari aba iaipia bi apema k'ãyaara. Jõdee awaraapa ijãai ewari chaa auk'a bi. Tachi ijãapataarã chaachaa jirîdaipia bi tachi t'ãride ijãa p'ani, k'awaadait'ee wãara mãga ijãa p'ani wa mãga-e. ⁶ Ma ewari aba iaparipa apema k'ãyaara, mãga oopari Tachi Ak'õre-it'ee. Ichiaba ma chik'o k'îra t'ãdoo k'oparipa mãga oopari Tachi Ak'õre-it'ee, gracias jarapari perã Ak'õremaa ma chik'o k'ok'ãri. Jõdee ma nechiarã k'ok'aa bîpa auk'a mãga oopari Tachi Ak'õre-it'ee, ichiaba gracias jarapari perã Ak'õremaa nek'ok'ãri.

⁷ Tachi ijãapataarã apida ituaba p'anadak'aa tachia oo k'iniata oodait'ee. Ichiaba apida ituaba piudak'aa, ak'îpari wëe. ⁸ Chok'ai p'ani misa, p'anapata oodait'ee Cristopa oopi bîk'a,

irua tachi ak'ipari perã. Mamĩda jai-idaaruta pijida, at'ãri Cristopa tachi ak'ipari. Mapa jaradai tachi chok'ai p'ani misa, Cristo Tachi Waibia. Ichiaba jai-idaa p'ani misa, Cristo Tachi Waibia. ⁹ Ma-it'ee Cristo piuji mãik'aapa chok'ai p'irabaiji, jõmaweda ijãapataarã Ak'õre Waibia pait'ee; chi chok'ai p'anirã, jai-idaadap'edaarã paara.

¹⁰ Mãga bita çsãap'eda pia, Ak'õre Ũraa pia k'awa-e bita, pedee k'achia pedee bima awaraa ijãapataarã ãpíte? Maa-e pirã, çsãap'eda pia, Ak'õre Ũraa k'awa bita, pia-ee ak'iparima ma ijãapari pia k'awa-e bi? Tachi jõmaweda p'anadait'ee Tachi Ak'õre k'irapite Ak'õre ewari waibia ewate. ¹¹ Mãga k'awa p'ani Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bairã:

‘Mi ichita chok'ai baparida a bi Tachi Ak'õrepa.
Eperã chaa bedabaidait'ee mi k'irapite
mãik'aapa jaradait'ee: “Pita Jõmaarã Ak'õre
Waibia.”’
(Is 45.23)

¹² Mapa k'awa p'ani tachi chaachaa panadait'ee Tachi Ak'õre k'irapite mãik'aapa jaradait'ee tachia k'ĩsiadap'edaa, jaradap'edaa mãik'aapa oodap'edaa na p'ek'au eujãde p'ani misa.

Ne-inaa k'achia oopinãati awaraa ijãapataarãmaa

¹³ Maperã ak'inaadãma awaraa ijãapataarãpa oopata pedee k'achia pedeedait'ee ãra ãpíte. Ma k'ãyaara jõma óoti awaraa ijãapataarã pipiara ijãadamerã, mãik'aapa oodamerã Cristopa oopi k'inia bik'a. ¹⁴ Mi jida araa bi Cristo ome. Ijãa bi chik'o k'ĩra t'ãdo k'oipia bi, Ak'õrepa ma chik'o k'oit'ee ooda perã. Mamĩda awaraapa ijãa bi pirã chik'o k'ĩra aba k'oik'araa bi, ichi-it'ee k'oik'araa bi. ¹⁵ Maperã k'ĩrak'aupai pi ãpema Cristo k'aurepa

t'ãri p'uapii. Iru k'ĩrapite pia k'oru pirã ne-inaa irua k'ok'aa, iru t'ãri ãrii beei pi ome maa-e pirã Tachi Ak'õre ome, Cristode ijãa amaadarumaa. Cristo ichiaba piuji ma eperã k'aripait'ee. Mapa chik'inia p'anapatáati. ¹⁶ K'ĩrak'aupai awaraarãpa pedee k'achia jaradai pia ne-inaa pia oopata ãpíte, pia ijãa bairã chik'o k'ĩra t'ãdoo k'oipia bi. ¹⁷ Tachi Cristode ijãada-e p'ani irua chik'o k'ĩra t'ãdoo k'opipari perã wa chik'o k'ĩra apai k'opipari perã. Ijãada-e ne-inaa topipari perã wa topik'aa perã. Jĩp'a tachi Cristode ijãapata mãik'aapa iru jua ek'ari p'anapata, iru Jaurepa k'aripak'ãri, oopataadai perã Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a mãik'aapa k'ãiwee p'anapataadai perã. ¹⁸ Tachi Ak'õrepa pia ak'ipari mãgá ijãa p'anĩrã, oo k'inia p'anadairã Cristopa oopi k'inia bik'a. Mãga oodak'ãri, k'achia ooda-e p'ani. Mapa ãra ik'aawa p'anĩrãpa ichiaba ãra pia ak'ipata.

¹⁹ Maperã ne-inaa pia oodáma k'ãiwee p'anapataadait'ee awaraa ijãapataarã ome. Chik'aripa p'anadáma, tachi jõmaweda pipiara Cristode ijãadait'ee. ²⁰ K'ĩrak'aupai awaraarã t'ãri ãriipii Tachi Ak'õre ome, parãpa ne-inaa k'opata k'aurepa. K'irãpáti Tachi Ak'õrepa chik'o jõmaweda ooji k'odamerã. Mamĩda pia chik'o k'ĩra t'ãdoo k'o bipa awaraa ijãapari k'achiade baaipiru pirã, Tachi Ak'õre k'ĩrapite ne-inaa k'achia oomaa bi. ²¹ Piara bi chik'o k'ĩra t'ãdoo k'o-e pait'ee maa-e pirã ne-inaa k'ĩra t'ãdoo to-e pait'ee maa-e pirã ne-inaa awaraa oo-e pait'ee, ma k'aurepa k'achiade baaipii k'ãyaara pi ipema Cristo k'aurepa.

²² Maperã pia ijãa bi pirã chik'o k'ĩra t'ãdoo

k'oipia bi, māga ijāa béjei pichi t'āridepai. Māpai awaraa ijāapari māga ijāa-e bi ome nipak'āri, jaraik'araa bi pichi t'āride iru bi. Tachi Ak'ōrepa k'awa bi ne-inaa jōma pia ijāa bi pichi t'āride. Chi māga oo p'anirā o-īa p'ani Ak'ōre k'īrapite, k'īsia p'ua-ee. ²³ Mamīda pia ijāa bi pirā chik'o k'īra aba k'oik'araa bi, k'īsia p'uadarii ma chik'o k'ok'āri. Māgá k'īsia p'uadaik'āri, ne-inaa k'achia oomaa bi Ak'ōre k'īrapite ma chik'o k'oru pirā. Mapa mia ūraapari ijāaparipa k'awa-e bi pirā ne-inaa ooi wa oo-e pai, oik'araa bi, ichi t'āriipa ijāarumaa oopia bi.

15

Tachia k'aripadaipia bi Tachi Ak'ōre Ūraa pia k'awada-e beerā

¹ Tachi Ak'ōre Ūraa pia k'awaa beerāpa choodaipia bi Ak'ōre Ūraa pia k'awada-e beerā ome ne-inaa awara ijāadak'āri. Tachia oo k'iniata oodai k'āyaara, oodaipia bi ārapa k'inia p'anik'a. ² Māga ooruta pirā, āchi t'āri āriipida-e pait'ee. Jīp'a āchi k'aripadait'ee waapiara k'awaadamerā Cristopa āchima oopi k'inia bi. ³ Oodaipia bi Cristopa oodak'a. Ne-inaa oo-e paji irua māga oo k'inia bada perā. Jīp'a oopachi Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, nepirade baaipachi mīda māga ooda k'aurepa. Choopachi Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

'Ak'ōre, k'achia beerāpa ik'achia jaradap'edaak'a pi
 āpite, auk'a mīmaa jarajida, mia ooda perā
 pia oopidak'a.' *(Sal 61.1b)*

4 Chonaarãweda Tachi Ak'õrepa ichi ũraa p'ãpiji, ma k'aurepa tachi ñrapemaarãpa irua jara pëida k'awaadamerã. Mãga k'awaa wãdak'ãri, t'ãri o-ĩ-ĩadaipata tachia ijãa p'anide, choo k'awaa wãpata nepirade p'anide mãik'aapa nĩpata Ak'õrepa tachi k'aripamerã ichi ũraade jara bik'a.

5 Mia it'aa iidi bi Ak'õrepa parã mãgá k'aripamerã mãik'aapa choopimerã nepirade jõnide. Ichiaba iidi bi irua parã k'aripamerã t'ãri a-ba p'anapataadamerã apemaarã ijãapataarã ome, Jesucristopa mãga oopi k'inia bairã. 6 Mãgá t'ãri a-ba p'anadak'ãri, otau aba pik'a parã jõmweda o-ĩa it'aa t'ĩpataadait'ee mãik'aapa k'aripataadait'ee. Mãgá ak'ĩpidait'ee wãara ijãa p'ani Tachi Waibia Jesucristo Ak'õrede.

7 Maperã awaraa ijãapataarã pia ak'iti, Cristopa parã pia ak'iparik'a. Cristopa mãga ooda perã na eujãde bi misa, awaraarãpa pia jarapachida Tachi Ak'õre ãpĩte. Auk'a pia jaradai iru ãpĩte, parãpa mãga oo p'ani pirã. 8 Tachi Ak'õrepa Cristo pëiji tai judiorã k'aripade, ichia jaradak'a tai chonaarãmaa. Mãga ooji ak'ĩpiit'ee wãara ichia oopari ichia jara bik'a. 9 Ichiaba Ak'õrepa Cristo pëiji ak'ĩpiit'ee ichia judio-eerã auk'a k'aripa k'inia bi. Ichia ãchi mãgá chupĩria k'awaa bapari perã, judio-eerã auk'a irumaa it'aa t'ĩ k'inia p'ani, iru ũraa p'ãdade jara bik'a:

'Maperã awaraa eujãdepemaarã t'ãide mi it'aa t'ĩit'ee mãik'aapa pĩmaa k'ariit'ee.' (2 S 22.50; Sal 18.49)

10 Awara ãi Ak'õre Ũraa p'ãdade ichiaba jara bi:

‘Awaraa eujãdepemaarã, o-ĩa it'aa t'iti Tachi Ak'õre eperãarã ome.’
(Dt 32.43)

11 Awara ãi ichiaba jara bi:

‘Parã jõmaarã eujãdepemaarã, it'aa t'iti mãik'aapa k'ariti Tachi Waibiamaa.’
(Sal 117.1)

12 Tachi Ak'õre pedee jarapari Isaíapa p'ãdade ichiaba jara bi:

‘Eperã uchiat'ee Jesedeepa. Mãgí jõmaarã ak'ipari pait'ee. Israel pidaarã-eerãpa pida ijãadait'ee irua ãchi k'aripait'ee atuanaadamerã.’
(Is 11.10)

13 Mia it'aa iidi bi parã pari auk'a ijãadamerã. Mãgá ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa parã o-ĩa p'anapiit'ee mãik'aapa k'ãiwee p'anapiit'ee. Iidi bi Tachi Ak'õre Jaurepa parãmaa k'awaapimerã Ak'õrepa k'ĩsia iru bi Cristodeerã-it'ee, t'ãri o-ĩa ni p'anadamerã irumaa wãrutamaa.

Pablo judio-eerã ome mimiada

14 Ipemaarã, mia k'awa bi parã Cristode wãara ijãa p'ani. Ne-inaa pia oopata awaraarã k'aripadait'ee. Ak'õre net'aa pia k'awapata mãik'aapa ũraa para bapari, chik'aripa p'ani misa.

15 Mãga p'anapata mĩda, na p'ãdade mia ne-inaa ũk'uru jĩp'a jaraji Tachi Ak'õrepa jarapidak'a. Mãgá jaraji parãpa k'irãpadamerã Ak'õrepa ichideerãmaa oopi k'inia bi. Ma-it'eepi Ak'õrepa mi jirit'eraji, mi chupiria k'awaap'eda. 16 Mi jirit'eraji judio-eerãmaa jarateenamerã Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Ma-it'ee mi Jesucristo mimiapari papiji. P'aareerã awara bidak'a iru mimia oopataadamerã, mãga pik'a mi awara biji iru pedee pia jara pẽida Cristode jarateepariimerã

judio-eerãmaa. Mia mãga jarateepari ãrapa ijãadak'ãri, primisiak'a p'aneedamerã Tachi Ak'õre-it'ee mãik'aapa irua ãra pia ak'ipariimerã Cristode ijãapata k'aurepa. Mãgapi ichi Jaurepa ãra ichideerã papiit'ee.

¹⁷ Mi mãgá mimiapari perã Tachi Ak'õre-it'ee, o-ãa jara bi Cristopa oomaa bi michi k'ap'ia pari. ¹⁸ Ne-inaa ooda michi k'ĩradoopa jara-e. Jesucristopa mimaa oopi bi Tachi Ak'õre Jaure k'ap'ia pari jarait'ee; mimaa ne-inaa jarapiru mãik'aapa ne-inaa oopiru judio-eerã ijãadamerã.

¹⁹ ãrapa mãgá ijãajida, unudak'ãri Tachi Ak'õre Jaurepa mimaa oopi bi ne-inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa. Mãpai iru Jaurepa mi t'imí wãpiji judio-eerãmaa jarateenamerã. Jerusalén p'uurudeepa Iliria eujãde parumaa, p'uuru bee chaa mia Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee jaratee nipapachi, Ak'õrepa mimaa oopidak'a.

²⁰ Mãgá mia jaratee k'inia bi. Wã k'inia bi Cristo at'ãri k'awada-e p'anĩrãmaa, jarateede irua ooda eperãarã k'aripait'ee. Eperãpa te chiwidi ook'ãri, oo-e awaraapa te biiri suda ãri. Mãga pik'a mia jaratee k'inia-e Cristopa ooda chi ũridap'edaarãmaa awaraa jarateepari it'aideepa. ²¹ Jĩp'a mia jaratee k'inia bi k'awada-e p'anĩrãmaa, ãra p'anadamerã Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bik'a:

'Waide irua ooda ũrida-e p'anĩrãpa iru unudait'ee
 mãik'aapa waide irude ũrida-e p'anĩrãpa iru
 k'awaadait'ee.' (Is 52.15)

*Pablo wã k'inia bada Romadepema ijãapataarã
 ak'ide
 (1 Co 16.5-9)*

22 Mi māgá t'imí wāpari perā awaraarāmaa jarateede, waide p'oyaa wā-e paji parā ak'ide, ichita wā k'inia baji mīda. 23 Mamīda ĩrá, waa wē-e perā na tode at'āri Cristopa ooda ũrida-ee māik'aapa año chok'ara paru mi wāit'ee bada parā ak'ide, ĩrá wāit'ee. 24 Españadee wāk'āri, parāmāi wiibaiit'ee. Parāpa mi k'ariparuta pīrā, jāma panait'ee, p'asia nipap'eda parā t'āide. O-īa bi parā unuit'ee perā, mak'īara p'oyaa taarā ba-e mīda parā ome. 25 Mamīda wāi naaweda parā ak'ide, mi wāit'ee Jerusalén p'uurudee. P'arat'a ateeit'ee ijāapataarā mama p'anīrāmaa. 26 Māga ooit'ee Macedonia eujādepema māik'aapa Acaya eujādepema ijāapataarāpa k'aripa k'inia p'anadairā Jerusalendepema ijāapataarā chupīria chitoonīrā. Ma-it'ee p'arat'a p'ejida tee pēidait'ee mi ome. 27 Judio-eerā paji mīda, āchi k'īradoopa māga oojida t'āri pia p'anadap'edaa perā. Mamīda māga ooda-e pada paara āchi k'īradoopa, k'aripadaipia p'anak'ajida, judiorā k'aurepa āchia Ak'ōre net'aa k'awa p'anadairā. Maperāpi āchi net'aa teedaipia bi chi wēe p'anīrāmaa judiorā t'āide. 28 Māpai mia āchi p'arat'a p'edap'edaa Jerusalendee atee'eda māik'aapa teep'eda ma chupīria beerāmaa, mi wāit'ee Españadee māik'aapa ma wārude wiibaiit'ee parā ak'it'ee. 29 Māgá unudak'āri, mia k'awa bi parā o-īa p'anadait'ee, mia jarait'ee perā ne-inaa pia Cristopa oo k'inia bi ichideerāmaa.

30 Mamīda, ĩpemaarā, māga paru misa, mia k'inia bi parāpa it'aa t'īpataadamerā mi pari. K'īra jīp'a it'aa iidipatāati Ak'ōrepa mi k'aripamerā, mi unuk'āri Cristopa ooda ũridaamaa p'anīrā ome.

Tachi Waibia Jesucristopa k'inia bi tachi mǎgá chik'aripa p'anadamerã. Mapa Ak'õre Jaurepa Cristodeerã jõmaweda chik'inia p'anapipari. ³¹ Maperã it'aa t'ĩpatáati Tachi Ak'õrepa mi baaipinaamerã Judeadepema Cristode ijãadak'aa beerã juade, mãirãpa mi k'ĩra unuamaa iru p'anapata perã, mia jaratee bi k'aurepa. Ichiaba it'aa t'ĩpatáati Jerusalendepema judiorã Cristode ijãapataarãpa t'ãri o-ĩa jitadamerã ma p'arat'a mia ateeru teeit'ee ãramaa. ³² Mǎgá it'aa t'ĩpatáati mi parã t'ãide o-ĩa panamerã, Ak'õrepa mǎga k'inia bi pirã. Jãma panak'ãri, ãiit'ee mãik'aapa pedee sia pedeeit'ee parã ome. ³³ Mǎga paru misa, mia it'aa iidiit'ee Ak'õrepa parã jõma k'ãiwee p'anapimerã. Amén.

16

Pablopa salude pëida

¹ Mia k'inia bi parãpa auteebaidamerã tachi ãpewëra Cristo k'aurepa, t'ĩjarapata Febe. Irua Cencrea p'uurudepema ijãapataarã ak'ipataarã k'aripapari. ² Iru parã t'ãide panak'ãri, pia óoti Cristopa oopi bik'a jõmaweda ichideerãmaa. Febe k'aripáti parãmaa ne-inaa iidiru pirã, irua ijãapataarã chok'ara k'aripadoo perã, mi paara.

³ Mia salude pëiru Priscilamaa mãik'aapa Aquilamaa. Mi ome ãra auk'a mimiapata Jesucristo-it'ee. ⁴ Perú piujida mi k'aripadait'ee. Maperã mia gracias jara k'inia bi ãramaa mãik'aapa ijãapataarã jõmaweda judio-eerã t'ãidepemaarãpa pida.

⁵ Ichiaba salude pëiru jõmaweda ijãapataarãmaa, ãra tede it'aa t'ĩ chepata. Salude pëiru mi k'õp'ãyo

k'inia, Epenetomaa. Iru awaraarã k'ãyaara naapiara Cristode ijãaji Ásia eujãde.

⁶ Salude pëiru Mariamaa. Pia oopari Cristopa oopi bik'a parã t'ãide.

⁷ Salude pëiru michi auk'aarã Andronicomaa mãik'aapa Juniamaa. ãra carcelde p'anajida mi ome. ãrapa mi k'ãyaara naapiara ijãajida. Jõmaweda Cristopa jirit'eradaarãpa ãra pia t'o p'ani, pia mimiapata perã Cristo-it'ee.

⁸ Salude pëiru mi k'õp'ãyo k'inia Ampliatomaa. Tachi ome auk'a ijãa bi Cristode.

⁹ Salude pëiru Urbanomaa. Irua tachi jõma k'aripapari mimia p'ani misa Cristo-it'ee. Ichiaba salude pëiru mi k'õp'ãyo k'inia, Estaquimaa.

¹⁰ Salude pëiru Apelemaa. Nepirade baaiji mĩda Cristode ijãapari perã, choopari ijãa bide. Ichiaba salude pëiru Aristóbulo te pidaarãmaa, ãra ichiaba Cristode ijãapata perã.

¹¹ Salude pëiru michi auk'aa Herodionmaa mãik'aapa Narciso tedepema ijãapataarãmaa.

¹² Salude pëiru Trifenamaa mãik'aapa Trifosamaa. Ma wëraarãpa pia oopata Cristopa oopi bik'a. Ichiaba salude pëiru mi ñpewëra Cristo k'aurepa Persidemaa. Mĩa iru k'inia iru bi. Irua ichiaba pia oopari Cristopa oopi bik'a.

¹³ Salude pëiru Rufomaa. Ak'õrepa iru jirit'eraji parã t'ãide waibia papiit'ee. Auk'a salude pëiru iru nawemaa. Mãgí wërapa mi ak'ipari michi nawek'a.

¹⁴ Salude pëiru Asincritomaa, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, mãgírãmaa mãik'aapa apemaarã ñpemaarãmaa, ãra ome it'aa t'ĩ chepata.

15 Ichiaba salude pëiru Filologomaa Julia ome, Nereamaa iru ñpewëra ome, Olimpamaa mãik'aapa apemaarã ijãapataarãmaa, ãra ome it'aa t'í chepata.

16 Salude tee para bati pãchi pitapai ak'ipidait'ee chik'inia p'anapata Cristopa k'inia bik'a. Nãpema ijãapataarãpa parãmaa auk'a salude pëiruta.

17 Ñpemaarã, mia enenee nãbi parã k'irichaa p'anadamerã, ùk'uru seewa jarateepata paraa perã. Mãirãpa awara jarateepata Tachi Ak'õre Ûraa wãara jarateepataarãpa parãmaa jarateedap'edaa k'ãyaara mãik'aapa ijãapataarã k'isia awara-awaraa papipata. Maperã Cristode ijãapataarã ùk'uru ijãa amaadaipata ãchi k'aurepa. Æyaa p'anéeti mãirã ik'aawaapa. 18 Mãgeerãpa oodak'aa Cristopa oopi bik'a. Jíp'a ãchi-it'ee aupai mimiapata. Pedee sia, iwarraa pedee jaratee p'anipa k'ûrapata ijãapataarã, chi pia k'isia k'awada-e p'anirã. 19 Jõmaarãpa jara p'ani parã Cristode pia ijãapata mãik'aapa p'anapata irua pëida eperãarãpa jarateepatak'a. Mãga ùrik'ãri, mi o-ãdaipari. Mãgá ne-inaa pia k'awaa wãk'ãti wãti. Mamãda k'irak'aupai ne-inaa k'achia oodai. 20 Parãpa ma seewa jarateepataarãpa jara p'ani ùrida-e pirã, Tachi Ak'õrepa isapai p'oyaa Satanás, chi ãchimaa mãga oopi bi. Mãgá parã k'ãiwee p'anadai, k'isia awara-awaraa p'anadai k'ãyaara. Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesupa made parã k'aripamerã.

21 Timoteopa parãmaa ichiaba salude pëiru. Ichia mi k'aripapari na mimia ome. Ichiaba salude pëiruta michi auk'aarã Luciopa, Jasonpa mãik'aapa Sosipatropa.

²² Mi, Terciopa na k'art'a p'ãmaa bi Pablo k'ap'ia pari. Mia pida Tachi Waibiade ijãa bi. Mapa parãmaa ichiaba salude pëi k'inia bi.

²³ Gayopa parãmaa ichiaba salude pëiru. Irua tai auteebaiji ichi tede mäik'aapa tai pia ak'ima bi. Mäga oopari jōma Cristode ijãapataarã ome nama chedak'ãri. Erasto, na p'uurudepema p'arat'a jïaparipa ichiaba salude pëiru. Ma awara tachi ipema Cristo k'aurepa, Cuartopa salude pëiru.

²⁴ [Mi, Pablopa iidi bi Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i bapariimerã.]

²⁵ Írá it'aa t'ídama Tachi Ak'õremaa jaradait'ee iruta jōmaarã k'ãyaara waibiara bi. Irua parã k'aripapariit'ee Cristopa oopi k'inia bik'a oodamerã. Mia mäga jōmaarãmaa jara bi jarateek'ãri Tachi Ak'õre Ūraa Pia jara pëida. Ma ūraade jara bi jōmaweda Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Ma pedee Ak'õrepa chonaarãweda k'awapi-e paji.

²⁶ Mamïda Tachi Ak'õre ichita baparipa, ma k'ïsia iru bada írá k'awapimaa bi michi it'aideepa mäik'aapa awaraa jarateepataarã it'aideepa. Taimaa k'awaapiji ichia wãarata jara k'inia bada ichi ūraa p'ãdade chonaarãweda, ma pedeeta jara bairã Cristopa ooit'ee bada jōmaarã k'aripait'ee. Mäga k'awaapida perã taimaa, jōmaweda taipa jarateepata ūri p'anirãpa Cristode ijãadai mäik'aapa oodai irua oopi bik'a.

²⁷ Tachi Ak'õre aupaita wãara k'ïsia k'awaa bapari. Ichia Jesucristo pëiji tachi o k'achiadeepa k'aripa atamerã. ¡Mapa ichita it'aa t'ídama irumaa! Amén.

Mãgapai paji.

Tachi ak'õre pedee
New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441